

BÁCSKAI HÍRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 12 kor — fill.
Fél évre . . . . . 6 kor — fill.
Negyed évre . . . . . 3 kor — fill.

Egyes szám ára 6 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel

Felélős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KAROLY.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája, Barátok-tere Manóffyócs-bá-
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Vojnich patotában.
Telefon szám 42.

Nyitlitter sorokint 40 fillér.

Hegedüs Sándor városunkban.

Hegedüs Sándor miniszter tegnapi szabadkai látogatásának sulya az a fényes beszéd, amelyet a helybeli kereskedelmi egyesület dísztaggá történt választása alkalmából megtartott díszgyűlésen mondott el viharos tetszés mellett.

Az új Magyarország programját hallottuk meghirdetve e beszédben, amely annál nagyobb hatást idézett elő mert éppen róla tudjuk ezt, hogy nem csak amint ő mondá az aktákból intézi el Magyarország nagy fontosságú ügyeit, hanem belevonja akcióba a társadalmat közös munkára serkentő az összerdekeket, mert csak ezek harmonikus működéséből lehet eredményeket várni.

Nagyfontosságú kijelentések ezek, mert azt mindenki érezte, hogy nem jelszavakkal dobálódik ez az ember, hanem amit ígér az már beváltva van amit megbírál az az igazság kifejezése, amit dicsér az az igazságra méltó.

És Hegedüs Sándor dicsérével em-

lékezett meg arról a kevésről is, amit látott. Látott maga előtt egy erőktől duzzadó várost, amelyben még elvannak rejtve a fejlődés csirái. Megígérte, hogy ezt a várost fejlődésében elősegíteni fogja. Elsorolta jogait és ugyancsak kötelességeit annak az egyesületnek, amely azt a sulyos feladatot vette magára, hogy képviselje az itteni kereskedelmi érdekeket.

Művészi tökélyvel fejtette ki, hogy mennyire egymásra vannak utalva az ipar és kereskedelem érdekei, hogy egyik a másik nélkül nem boldogulhat, hogy egyik a másikat termékenyíti meg.

Az egylet soha el nem évülhető büszkeségei közé sorolhatja tehát egyleti helyiségének ezt az igazán fényes megnívását!

Elismeréssel tekint Bács-Bodrogh vármegye közönsége Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterre és Schmausz Endre főispánra azért a nem mindennapi sikerért, amelyet a bajai ipar-

kiállítás révén elértek. Örömmel tekintünk mindnyájan a szomszédos Baja városa felé, ahol az ipar rejtett kincseket tudott feltárni a nyilvánosság előtt, meggyőzve bennünket arról, hogy nem tartunk már a kezdetnél, hogy félre toihatjuk azt az elavult felfogást, amely szerint csak agrikultur nép vagyunk és csak e téren találhatjuk meg boldogulásunkat; — meggyőződést szerezhettünk e kiállítás által, hogy a magyar ipar nem üres fantóm, hanem hatalmas emeltyű, amely állampépezettünkben nagy szerepet van hivatva.

Szabadka és Baja városok főispánját Schmausz Endrét érdemei alapján üdvözölte az egész magyar sajtó mint első utórót, aki e városokban lendületet tudott adni az ipar fejlődésének. Mert hiába a sok biztatás a sok beszéd, minálunk már csakugyan tényekre volt szükség, hogy saját magunk iránt is bizalommal legyünk. Ezt a meggyőződést semmivel sem lehetett jobban megérteni, mint azzal a kiállítással, amely Baján oly fényesen sikerült.

Naplótörredék.

(Regényvázlat az életből.)

— A »Bácskai Hírlap« szerdai tárcája. —
írta: Dr. Senkai Pál.

1889. június 10.

Ma újra láthattam Arankát. Mindennap szebb. Ma szebb volt mint valaha Simára fészült selyem hajából néhány kifodorított szálcscska lecsüngött magas homlokára, s ez még igazóbbá tette gyönyörű arcát. Szemei csillogtak s — mint mindig — nevettek. Mosolyogva fogadott. Min mosolygott? Talán azon, hogy mindennap jobban és jobban szeretem? . . . .

1889. június 26.

Elutazott. Ki tudja mikor látom megint. Unokahúgával: Rózsikával utazott el. A vonat távoli kékes szürke füstjéből két női alak képe emelkedett ki szemem előtt. Aranka és Rózsika. Aranka, kit szeretek a fiatal szív legforróbb érzelmeivel és Rózsika, kihez a szerelem után a legnemesebb érzélem, a barátság köt. Az előbbi közelebb áll szívemhez és mégis valahányszor látom, vagy csak rá gondolok: izgatott vagyok, ereimben a vér hevesebben lökelt, szívem körül fájdalomt érzek és szomorú leszek. Es ha Rózsikát látom, ha velem beszélhetek: felvidülök, elfeledem minden bánat, éper ajkairól lesem

a mézédés angokat s az öröm érzése hevesen dobogtatja szívemet. Miért? Hiszen amaz szeretem, jobban mint életemet, míg a másikhoz nem köt oly mély érzélem?

És elmerengve a szerelem és a barátság érzelmein belebámulok a semmiségbe. . .

Édesen csengő nevetés ébresztett fel álmodozásomból.

Körülnéztem, s ott láttam mellettem Rózsika kis húgát Juliskát. Engem nevette ki, hogy úgy elbáméskodtam. Okos szemeivel mosolyogva néz rám, s hamisan kérdi:

— Hát még kit vár?

Megindultunk hazafelé. Gondolataimba mélyedve el is feledtem, hogy a kis Juliska is velem jön. Pedig a kis szájacskájával éneklő madár hangján egyre csaltogott. De én csak hangokat halottam, szavakat nem értettem. Ugy látszik észrevette ezt, mert egy kissé oldalba lökve rámkiallott:

— Vigyázzon leejti a fejét!

Följédtem, mire ő megállt az út közepén, összecsapta két kacsóját és nagy hahotára fakadt. A járókelők meg csak bámulták ezt az érdekes jelenetet, nem éppen a legnagyobb örömmre.

Attól fogva jobban vigyáztam magamra és nehogy újra elfoglaljanak gondolataim, hallgattam a kis csacsogót.

Eleinte bosszantott a folytonos s élénk beszéde. Amellett mindig rám meresztette szép szemeit s fejté kissé oldalba vetve, úgy mosolygott föl rám, mintha incselkedni akart volna velem, megértve hallgatásomat.

Később már csak bámultam ennek a kis lánynak a korához képest szinte hihetetlen esszességét és élmességét.

Addig—addig csillogtatta szellemének apró gyöngyeit, addig gunyolódott, élcelődött, míg én is mosolyogtam s már kiverte a fejemből a buskomorságot. . .

1891. augusztus 10.

Ma van Aranka esküvőjének a napja.

Talán éppen most húzza fel ujjára azt az aranykarikát, mely szűk korlátok közé szorítja olyan hamar és örökre a szabadságát. Vagy tán most fogadja az üdvözlők csapatját s szive örömtől, boldogságtól dobog?

Vagy ki tudja?

Edes Istenem mi hát az a házasság? Csak egy üzlet, melylyel két személy, — legtöbbször mások óhajára — egymásnak eladja magát? Mi hát az a szerelem? Csak bohó ártatlan, naiv lelkek eszményi lelkesülése; az igaz boldogsághoz vezető aranyhid építése, melyet az élet első kis viharja már lerombol?

Eredményt látunk magunk előtt; látjuk, hogy a megyei iparosaink kitűnő dolgokat tudnak produkálni és munkáikban a csín, az ügyesség és a munka minősége megszabadithat bennünket idővel a külföld importjától, látjuk, hogy egy kis lendület még és csakugyan meg van az, ami eddig csak a papiroson szerepelt: az igazi honi ipar, amely anyagát és munkáerőit itt az országon belül szerzi meg — a nyers anyagért pénzt ad és a munkát is megfizeti.

Ezt a meggyőződést pecsételi meg a bajai iparkiallítás.

Megtudjuk magyarázni tehát ezekből azt a nagy lelkesedést, amelylyel ugy Baja mint Szabadka városok, e városok főispánját és a vendégül ma hozzánk érkezett kereskedelmi ministert fogadják.

Amiként hajdanában Mátyás király bejárta az országot, hogy minden kisebb érdekelt is kiismerjen — úgy teszi meg útját az országban Hegedüs Sándor minister, hogy saját szemével lássa azokat a forrásokat, amelyek Magyarország életerejét képezik, s azokat a hiányokat, amelyeket az államnak pótolnia kell, ha azt akarja, hogy itt az ipar és kereskedelem felvirágozzék.

Az ilyen iparkiallítások eléggé alkalmasak arra, hogy közgazdasági és kereskedelmi életünket a maga valóságában bemutassák. Rendkívüli értékes tanulságot szolgáltatnak arra, hogy mit értünk már el eddigig is és mit kell elérnünk még ezentul.

A kezdeményezés érdemét nem vitathatja el senki sem főispánunktól —

és osztatlan elismerés illeti őt a kereskedelmi miniszterrel együtt aki főispánunkat buzgólkodásában a leghathatósabban támogatta.

Előttünk áll tehát a jövő képe: a szabadkai iparkiallítás is.

Nem szabad elmulni a hosszú időnek, hogy a mi városunknak is alkalom adassék arra, hogy ilyen iparkiallítást rendezhessen.

Bizton hisszük, hogy az eredmény nálunk sem lesz kisebb.

Bizton tudjuk ezt következtetni azokból a szavakból, amelyek ma Hegedüs Sándor kereskedelmi minister ajkáról elhangzottak.

Örömmel üdvözölte tehát városunk Hegedüs Sándort és bár rövid időre szólt látogatása, — de hisszük, hogy ez a látogatás haladásunk erőink fejlődésének kiinduló pontja marad majd hosszú időközön keresztül!

*

A feldisített utcák.

Már kora reggel nemzetiszínű és kék fehér lobogók hirdették, hogy Szabadka város ünnepeit ül ma. A lobogók a nap folyamán, különösen a város belterületén egész erdőt képeztek, alig volt ház, amelyen zászló nem hirdette volna, hogy előkelő vendégei lesznek ma a városnak. Az üzletek kirakatai nemzeti színű szallagokkal és szövetek, virágokkal voltak feldisítve. A pályaudvar előtt mindkét oldalról magas oszlopokon hatalmas nemzeti színű zászlókat lengetett a szél, az oszlopok pedig tölgyfalevél gurlanddal voltak összefűzve, középen a következő táblácskával:

ISTEN HOZOTT!

Az állomáshoz vezető ut a főispán lakásáig gyönyörűen volt feldisítve tölgyfagurlandokkal és száz meg száz kisebb nemzetiszínű és ék fehér zászlókkal az ut végén pedig oszlopokon hosszú nemzetiszínű zászlók lengtek, a gurlandokon pedig több helyen a magyar korona díszlett. A középületeken mindenütt ki volt tűzve a nemzeti zászló.

A kereskedelmi egylet közgyűlése.

A pálmákkal, virágokkal és zászlókkal gyönyörűen feldisített kereskedelmi egyesület helyiségében d. u. 6 órakor kezdődött meg a közgyűlés. A tagok majdnem mind ott voltak Az ülés megnyitván Prokisch Ferencz egyleti elnök indítványt tett, hogy az egylet Hegedüs kereskedelmi minisztert tiszt tagjává válasza meg. A jelen voltak nagy lelkesedéssel elfogadják, amire Gyelmis Geró egyt. tag azt is indítványozta hogy az ülés egész lefolyása szóról szóra vételessék jegyzőkönyvbe, ami ugyancsak egyhangulag elfogadott. Ezzel az ülés véget ért.

A miniszterváros város.

Óriási tömeg hullámzott már 6 óra tájban a vasuti állomás körül. A rendet lovas- és gyalogrendőrök tartották fenn a rendőrbiztosok és rendőrkapitányok felügyelete mellett. A városi díszhintók megérkeztek és a magánfogatok is nagy számban. Ezalatt már gyülekeztek az állomás perronján Szabadka város előkelőségei, az egyletek és testületek, továbbá a vidékről érkezett vendégek. Ott láttuk: Mamuzsics Lazár polgármesteri, Csathó szegedi kir. ítélő tábla elnökét titkárával. Bezzeredy István orsz. képviselőt, Lobmayer kir. főügyezt, Pelhő János posta és távirtda főigazgatót, Polgár József törv. elnököt, Kulinyi Zsigmond, a szegedi iparkamara titkárával, Csathó, Ziegler, Grozdanics, Zsivanovics alezredekereket és Olcsvári őrnagyot a nő egyleteket, a városi

Isten veled édes Arankám! Te bizonyára már elfeledtél, én is kitépni szivemből emlékedet. Ne szomorítson az engem többé...

1892. február 18.

Nyugtalan szivem űzve hajtott, hogy fölkeressem Arankát, az asszonyt.

Elfeledtette velem, hogy közlünk immár álhatalhatatlan az űr, s mintha csak a legutolsó találkozásakor abban hagyott beszélgetést folytattuk volna, olyan volt beszédünk hangja. Majd egyszerre fölkeltem, a homlokára causzott hajcsomókat félresimította s éneklésbe fogott. Dalának ez volt az ismétlődő sora:

— Ne szeress leányt, csak asszonyt!

Éreztem szivemben dalának visszhangját, éreztem, hogy asszonyt szeretek...

1898. november 20.

Szivem elszorul, szemem könyben usznak, kezem reszket, irni nem tudok.

— Aranka meghalt!...

Angyal kellett az Istennek. Elvitte előbb Rózsikát, megfosztva engem lelkem ékességétől s elvitte most Arankát, összetépve szivemet.

Édes Barátnóm és te édes Szerelmem, Isten veletek!

Kongasd te vén harang szivem, lelkem gyászát. És te kis lélekharang sirassad el szivem, lelkem boldogságát. Isten veletek! Kezem reszket, nem bírok irni...

1900. június 7.

A régi szép s már csak fájdalmas emlékek újra feleledtek szivemben. Egy kedves alak látása élesztette fel. De mintha nem annyira az emlékek fájdalmit éreztem volna, mint inkább ennek a kedves személy társaságának az örömet.

A Juliskával találkozom most gyakrabban. A régi kis lányból szép nagy lány lett. A kicsinyke bimbó gyönyörű rózsává fejlődött. Csak szeméi a régi okos szemek s szelleme ma is oly élénk, vidám és sziporkázó, mint régen volt. Sohsem éreztem úgy magamat, mint most mikor: ennek a kedves lányuk a közelében vagyok. Mintha az egyszerűségében is fontos, friss falusi levegő kellemes illata áradna szét körülöttem: midőn kedves csengő hangját hallom. Nem hallok itt sohse ilyen hangot, nem látok itt sohse ilyen okos szemeket s ilyen édesen beszélő ajkakat.

Szinte félek magamtól. Ha meglátom, nem merek közelébe menni s ha vele vagyok, mégsem tudok elválni tőle. Minő érzelem kót hozza? Nem tudom. Néha azt hiszem, hogy az elhunyt nővére iránt érzett baráti vonzalom ébredt fel újra szivemben ő irányában, majd meg úgy érzem magamat, mint mikor egykoron Arankát láttam.

Érzem, hogy szivem újra úgy dobog, mint évekkel előbb, de nem tudom, hogy mi dobogtatja meg. A baráti érzelem, vagy tán a — szerelem?...

1902. augusztus 10.

Ma van Aranka születésnapjának évfordulója. — Fölkeressük a sírját édes kis feleségemmel, Juliskával együtt s megkoszoruzzuk. Onnét elzarándokolunk Rózsika sírhalmához s azt díszítjük fel kedves virágaival. Itten a baráti érzelem hat át, amit most már az elhunyt nővére, az én aranyos feleségem iránt érzek, amott a szerelem lángja ég újra szivemben, amit most már az én édes Juliskám ébresztett fel bennem.

A barátság és a szerelem érzelmei egyesültek szivemben örökké tartó boldogsággá...

hatóságot teljes számban, a pénzüntézetek képviselőit, a kir. törvényszék és járásbíróság bíráit, az államvasutak helybeli állomásának főnökségét, a posta és távirtda képviselőit, az államvasutak képviselőit, az ügyvédi kamara tagjait, a kereskedelmi egyesület képviselőit, az ipartestület képviselőit zászlójukkal, a „máv.” altiszti kör képviselőit stb. stb.

A vonat megérkezése.

A határon felállított mozsár ágyuk $\frac{3}{4}$ óra tájban jelezték, hogy a gyors vonat áthaladt a város határára. A vonat közeledett az állomáshoz, egyszerre rázendítette a fűzőllő zenekar Rákóczi indulót, megszólaltak a mozsárágyuk s mikor a vonat megállott dörgő éljenzésben törtek ki a várakozók. A miniszterek az utolsó három szalon kocsiban jöttek. Velük érkeztek *Vértesy Kálmán* min. osztálytanácsos, *Sterényi József* min. tanácsos, *Hollán Sándor* min. titkár, *Lakatos* keresk. muzeum igazgató, *Plósz* igazságügy-minister is titkárával érkezett. A miniszterekhez csatlakozott több megyei országgyűlési képviselő is.

A vendégek elé *Schmausz* Endre főispán, *Vojnics* Sándor és *Piukovics* József országgy. képviselők Kis-Kőrös-ig utaztak és velük együtt jöttek vissza.

Mikor a vendégek a vonatból kiszálltak, a küldöttségek tagjai félkörben álltak, a közepén *Mumuzsics* Lázár polgármesterrel, aki a miniszterek elé lépett s a következő beszéddel üdvözölte őket:

Nagyméltóság u. kir. Igazságügy Minister Ur!
Nagyméltóság u. kir. Kereskedelmi Minister Ur!

Kegyelmes Uraink!

Szabadka, sz. kir. város közönsége osztatlan és határtalan lelkesedéssel fogadta azon örövendetes hírt, hogy kegyelmes Uraink hivatalos utjokban szerett szülővárosunkat habár rövid időre is magas látogatásaikban részesítik. E várva várt ünnepélyes alkalom bekövetkezvén, összesereglettünk, hogy kegyelmes Uraink iránt érzett legmélyebb tiszteletünket és odaadó ragaszkodásunkat kifejezzük azon nagy kegyért, hogy városunkat ily magas kitüntetésben részesítették. Ezen reánk valóban megtisztelő látogatás felejthetetlen marad, és ígérjük, hogy e nap nevezetes eseményét szívünkbe zárva, legszebb emlékeink gyanánt megőrzendjük.

Isten hozta kegyelmes Urainkat!

Hatalmas éljenzés hangzott el a beszéd után, melynek megszűntével *Hegedüs* Sándor keresk. miniszter a következőkben válaszolt:

Tisztelt polgármester ur!

Az igazságügy-minister tisztelt kollegám megbízásából is van szerencsém hálás köszönet mondani ezen szíves fogadtatásért.

Ámbár ez alkalommal csak rövid időre jöttem ide, de hiszem és remélem, hogy legközelebb hosszabb ideig fogok itt tartózkodni e városban, ahol már ezúttal és rokonszenvennek kifejezést adhatok, hogy már most nyílik alkalom arra, hogy e várossal, annak intézményeivel amint az ilyen rövid idő alatt lehetséges megismerkedhetem.

Fogadják őszinte, szívélyes üdvözlétekért köszönetemet,

A miniszter választát lelkes éljenzés követte s ezzel befejeződött a fogadtatás.

A bevonulás.

Három lovasrendőr vonult a hosszú kocsisor előtt. Az első kocsiban *Szalay* főkapitány ült. A következő kocsiban *Hegedüs* miniszterrel, *Schmausz* főispán, a másodikban *Plósz* miniszter, *Mamusich* polgármester, a többi kocsikban a vendégek és a küldöttségek képviselői tovább a magán egyének.

Az uton mindenütt zúgó éljenzés hallatszott, kendőkkel és kalappal üdvözölték a kegyelmes vendégeket.

A menetet három lovasrendőr zárta be.

A tisztelgések.

A vonattól megérkezve a vendégek *Schmausz* Endre főispán magánlakásában szállottak meg, ahol egymást érték a tisztelgések. A középső terem zuffolással megtelt városunk és a vidékről érkezett előkelők csoportjával, a jobb kéz felőli teremben *Plósz* Sándor igazságügy-miniszter, a bal felőli teremben a kereskedelmi miniszter fogadták a küldöttségeket.

Hegedüs miniszternél elsőnek *Schmausz* Endre főispán a városi törvényhatóság nevében üdvözölte *Hegedüs* minisztert a következőkben:

Kegyelmes uram!

Szabadka szab. kir. város tanácsa és törvényhatósága megjelent, hogy Nagyméltóságodnak tiszteletét és hódolatát bemutassa. Rövid szavakban akarom kifejezni mindnyájunk nagyrabecsülését, hogy kegyelmességednek, aki rövid működése alatt mint apostol járja be az országot, hogy diadalra vezesse azokat az eszméket, amelyek fáradhatatlan utjában kísérik. Mindnyáján az Isten áldását kérjük e működéséhez, amely ezen ország felvirágzását fogja maga után vonni.

Lehet-e az másképpen, hogy mi akik részünk az áldásból kifejezést ne adjunk háláérzetünknek s hogy kegyelmes urnak ideérkezett örömnünknek ne adjunk kifejezést, hogy körünkbe jött. Odaadással fogjuk támogatni buzgó működésében minden tehetségünkkel azt a munkálkodást, mely kegyelmes urnak nevéhez van fűzve, hogy mindazt amit nehéz munkával a földmívelés az ipar és a kereskedelem terén fejlődik, az ég áldása kísérje.

A miniszter a következőkben válaszolt:

Méltóságos főispán ur!

„Fogadják szíves köszönetemet ezer kedves fogadtatásért, de még inkább azért a fel fogásért, amellyel a főispán ur működésemet kíséri. Bizonyára a főispán urnak még a régi időkbl származó irántam tanúsított szeretete mutatta be nagyobbítva azokat az eredményeket, melyeket eddigél elértem, de annyi bizonyos, hogy világosan jelezte azt az irányt, amelyet követek s ennek következtében elfogadom tőle azt, hogy apostol vagyok, mert mindenki lelet apostol, aki szívből és lélekből egy ügynek szenteli magát.

En pedig nagy határozottsággal törekszem azon cél felé, melyet kiűztem magamnak mert megvagyok győződve, hogy e nemzet egészséges fejlődése fejlődésének párhuzamos emelkedése csak az esetben érhető el ha

gazdasági tényezők harmonikusan működnek össze és ha az erők mind kifejeve lesznek.

En lankadatlanul törekszem a cél felé és azért, amit rossz néven is vesznek tőlem, utazom a hazában szeretszem, mert azt akarom látni, ami van és azt is, ami nincs és éppen azért jöttem Szabadkára is, hogy megtekintve itt a helyzetet, megismerve a viszonyokat, lássam, hogy mely irányban kell természetes eszközökkel védeni azt, ami van és pótolni azt, ami még hiányzik.

Meg vagyok győződve, hogy talállok majd itt is olyan csomópontokat, amelyekhez hozzá tudom majd fűzni tevékenységemet; azt hiszem ezért a kilátásba helyezett tevékenységemért nevezett el Ö méltósága apostolnak és hiszem is, hogy ideérkeztemnek eredményei lesznek. Hogy ezen eredmények minél nagyobbak legyenek szíveskedjenek önök is támogatni igénytelen működésemet s biztosítom önöket, hogy senki sem fordulhat hozzám valami életrevaló eszmével vagy tervvel, hogy a rendelkezéseimre álló eszközökkel alázatos szolgáljuk és munkatársuk ne legyünk.

A miniszter beszédét lelkesen megéljenzették.

Ezután a kereskedelmi egyesület tisztelt, amelynek elnöke *Prokisch* Ferencz üdvözölte a minisztert, egyuttal felkérte, hogy a kereskedelmi egyesület helyiségét látogassa meg.

A miniszter szívélyes szavakban megköszönte az üdvözlöket.

Prokisch egyuttal a helyb. 5 pénzüntézet küldöttségét is bemutatta a miniszternek, aki is megígérte, hogy a helybeli pénzüntézetek működését figyelemmel fogja kísérni és amennyiben szolgálatot tehet azoknak, azt mindig készséggel fogja megtenni.

Ezután az államvasutak alkalmazottjai tisztelegtek a miniszternél. A küldöttség szószólója *Weinhardt* forgalmi főnök volt, aki lelkes hazafias beszéddel üdvözölte a minisztert, a miniszter válaszában legfontosabb része az volt, hogy a vasutak anyagi helyzetét javítani fogja.

Ezután a szabadkai kir. törvényszék kir. ügyész és járásbíróság megbízásából kir. törv. elnöke *Polgár* József üdvözölte a minisztert. *Hegedüs* miniszter, bár az igazságügy ressortjába nem tartozik, annál szívélyesebben fogadja a törvényszéki elnök üdvözlését.

Ezután *Petheő* temesvári posta-igazgató vezette a posta és távirtda tisztikar küldöttségét, akiket a miniszter szívesen fogadott.

A szabadkai ipartestület nevében dr. *Reisner* Lajos üdvözölte szép tartalmas beszédében a minisztert.

Majd a Nemz. Kaszinó nevében *Farkas* Zsigmond üdvözölte *Hegedüs* Sándort és felkérte, hogy a Kaszinó helyiségeit látogassa meg. A miniszter a meghívást elfogadta.

A küldöttségek nagy része a szomszédos teremben azáltal *Plósz* Sándor igazságügy-miniszternél tisztelegtek különösen a szegedi kir. táblától átérkezett bírák és a helybeli igazságszolgáltatás faktorai, az ügyvédi kamara *Csathó* Ferencz táblai elnök, *Lobmayer* kir. főügyész.

A tisztelgések befejezése után az egész menet utnak indult, hogy a

A néhány gyárat bemutattak. Az első gyár, amelyet megtekintettek Montalion József szövőgyára volt.

A gyár javában munkálkodott, amikor a miniszter odaérkezett. Öröm volt nézni, hogyan készülnek a legfinomabb kiállítású szövőmunkálatok, amelyek egytől-egyig mesteri kézre vallanak.

Innen a menet Rottmann Imre vasbutorgyárába ment és Hegedűs Sándor miniszter nem győzte dicsérni a gyár kitűnő üzemét, nagyszabásu berendezését és nagy versenyre hivatott produktumait.

Különösen tetszetek a miniszternek a sodronykészítmények és azok a díszágak, amelyek festészeti munkálatai is figyelmet érdemelnek.

Innen Hartmann és Connen céghez indult a menet.

Hartmann Rafael kiváló pompa és fényvel fogadta a kereskedelmi minisztert. Házát az a kitüntetés is érte, hogy Plósz Sándor igazságügyminiszter is váratlanul megítélte látogatásával.

Nemcsak az üzlet kiválósága, pazar berendezése és óriási nagy terjedelme ragadta bámolatra a minisztereket és az összes jelenvöltek — de felejthetetlen emléklül maradhatott meg az egész ház és telep képe a mely a szó szoros értelmében virágos kertté lett átalakítva ezer és ezer égő gyertyával, villamos lámpákkal és égő lampionokkal, amelyek tündéres tényben ragyogtak.

A miniszterek maguk is bevallották, hogy hasonló tűz- és baromfikiviteli telepet, különösen a párhuzamos álló pinczehelyiségeket, hol a tojások milliószámra vannak medenczékben elhelyezve, az egész kontinensen keveset találhatni. A telep megtekintése után a minisztereket és a velök érkezett vendégeket oszonnára hívta meg a háziasszony, aki dusan lett megjutalmazva azzal, hogy Hegedűs Sándor miniszter egy pohár pezsgőt egészségére köszöntött.

A menet innen a közkórházig hajtott s néhány perc jutott arra, hogy a miniszterek ezt a kiváló berendezésű humanitarius intézményt is megtekintették. A minisztereket Dr. Frisz József és Dr. Klein Adolf kalauzolták. A kórházhoz vezető ut alkalmul szolgált egyuttal arra, hogy a város népies részét is megláthatták. Innen visszatérve a Nemzeti Casinót látogatták meg a miniszterek ahol őket az elnök Farkas Zsigmond üdvözölte. Végül a program utolsó pontja következett a kereskedelmi egylet meglátogatása.

Az egylet gyönyörű berendezése butorainak izléses kiállítására dicséretet válik Lengyel Lőrincz szegedi butorgyárosnak, aki Szabadkán már e téren nagy sikereket ért el. A minisztereket nagy óvációkkal fogadták és Prokisch Ferenc jobb oldalán Plósz Sándor, bal oldalán Hegedűs Sándor foglaltak helyet a díszgyűlés megnyitásakor.

Prokisch elnök a következő beszéddel nyitotta meg a díszgyűlést:

Nagyméltóságú miniszter ur!
Kegyelmes urunk!

A szabadkai kereskedelmi egylet nevén van szerencsém Nagyméltóságodat hájlékunkban legméltóbban üdvözölni.

Engem ért azon kiváló szerencse, hogy Excellentiádnak tudomására adjam, miszerint az egyletünk a mai napon tartott közgyűlésén Nagyméltóságodat mint a kereskedelem és ipar legfőbb örét, kinek eddigi működése az országra határozottan üdvös volt, egyhangúlag és nagy lelkesedéssel tiszteletbeli tagjává megválasztotta. Egyletünk nem kezdhetne volna szebben és szerencsésebben a tevékenységét a végleges megalakulása alkalmával, mint ezen választással. Igen örvendünk és mély hálával vennénk, ha Excellentiád kegyes lenne ezen választást elfogadni.

A magyar nemzet rövid néhány évvel ezelőtt ünnepelte ezredéves fennállási s rövid néhány hónappal ezelőtt az emberiség átlépett egy új évezredbe. A magyar nemzet nem állott meg ezen idő határköve előtt, hanem büszkén és felemelt fővel és nagy kihatásu tervekkel lépett ezen réa nézve kétszeresen új évezredbe. A kereskedelemügyi miniszter ur Excellentiája az új évezred elején kiadta a jelszót: „Teremtünk magyar ipart” s mintegy varázstűsre felébredtek hazánkban és visszhangzott feljé az ország minden részéből: „Teremtünk magyar ipart!” Sértést követnének el Excellentiája személye ellen, ha előtte a magyar ipar szükségességét csak meg is emliteném; hisz tudjuk, hogy Önagyméltósága fáradhatatlan ügyszeretete és a haza jóléte iránti gondoskodása elvitte Excellentiáját farszóló utakon gyárakba és műhelyekbe, de iparszegény vidékekre is, hogy közvetlenül a helyszínen tapasztalatokat gyűjtve s azok alapján új kereseti forrásokat a nép számára megteremtse.

Ezen ország teljes bizalommal kíséri Nagyméltóságod tevékenységét és meg van győződve arról, hogy vasakarátával a kitűzött célt, hogy meg legyen a magyar ipar, el is éri és akkor nemzete örök hálája lesz ezen működésének jutalma. Ez a hála maradandóbb minden ércznél.

Most engedje meg kegyelmes uram, hogy fiatal egyletünkre vonatkozólag a következőket jelenthessem. Megalakultunk azért mert a kereskedelem szükségét érezte annak, hogy szervezve legyen; hogy legyen egy központja mely jogos panaszait orvoslás végett a hivatalos hatóságokhoz beterjessze és mely központjait megvédelmezze. Legyen meggyőződve Nagyméltóságod, hogy egyletünk legszebb és legelső feladata mindenkoron a magyar hazafiságtól áthatott becsületes és kitartó munka lesz.

Mai rövid ittléte alkalmával látott Excellentiád néhány ipartelepét, melyeket tisztesség és munkás emberek vasszorgalommal létesítettek. Tudom, hogy Nagyméltóságod éles és mindent megfigyelő szemével észrevette ezen műhelyekben az ott elvetett magból csirázott hajlást, mely az adott viszonyok között igen szépen, de mindamellett igen kis mértékben neveltetett. Ez abban a műhelyekben alkalmazott munkások kevés kivételével mind szabadkaiak és szabadkavidékiek; miből azt következtetjük, hogy Szabadkán és vidékén vannak sokan kikből derék iparosokat nevelni lehetne.

Ezen neveléssel egyidejűleg, vagy talán még azt megelőzőleg a kereskedők generációjának neveléséről már gondoskodnunk

kell. Sajnos e téren még igen sok tenni való van előttünk. A kereskedelmi pályára készülőeknek a nagy városban nem adható meg a szükséges szakiskolai nevelés, mert itt hiányzik egy megfelelő kereskedelmi tanintézet. Miután egyletünk céljai közé a kereskedelmi szakoktatás előmozdítása is felvette, egyletünk a téren meg fogja tenni a kezdeményező lépéseket, bízva abban, hogy az arra hivatott tényezők támogatását megnyerjük.

Midőn én ezeket bátorokdtam Excellenciád előtt elmondani, egyuttal bemutatam egyletünk programját dióhéjban kérem egyletünk részére Nagyméltóságod kegyes jóindulatát.

A magas látogatásért halás köszönetet kifejezve, örömmel mondom:

Éljen Ó nagyméltósága! Isten hozta körünkbe!

Hegedűs miniszter általános figyelem között válaszolt a beszédre s választát gyorsirónk jegyzeti nyomán a következőkben reprodukáljuk:

„Tisztelt uraim!

Köszönettel fogadom ezen ujonnan alakult egylet részéről azt a megtiszteltetést, amelyben részesítettek. Kapcsot látok ezáltal egyletük között és közlem, amely azt hiszem mindégükre kötelességeket ró. Hogy önökre nézve ebből milyen kötelességek származnak, azt nem fejtegethetem. Ezek közül azonban mégis bátor vagyok felhívni egyre figyelmüket.

Velem szemben egy kötelességük van s ez az őszinteség kötelessége. Önök azért alakultak, hogy szabadon mondják el véleményüket, niúcsenek költe semmi fele hivatalos formához és niúcsenek korlátozva véleményük nyilvánításában, önök előtt nem áll más határjel mint a hazának érdeke és ha ezt tartják szem előtt, szabadon mondhatják el véleményüket a kormány, törvényhozás, társadalom és nyilvánosság előtt. Ez erre nagy szükség van. Ha önök továbbra is csak egységes maradtak volna, akkor a közhangulatnak változó szele mint a porszemét fújta volna el önöket.

De valamint a porszemékből szikiák keletkeznek úgy önökből is ezen egylet alakítása által összeömörült erő keletkezett, a mely a kereskedelmi élet szilárdságát és tekintélyét jelképezi. Es ezt csak azáltal fogják megtarthatni ha egyfelől mindig a közérdeket tartják szem előtt, másrészt pedig semmiféle szenvedélyesség által magukat egyoldalú ténykedésre nem ragadtatják. Ez ami az önök kötelessége és ne vegyék rosz néven, ha ezt mint díszelnök szerényen elmondom.

De engedjék meg, hogy elmondjam azt is, mi az én kötelességem. Hivatásom, amelyre mint miniszter vállalkoztam, nemcsak az a hivatalos foglalkozás volt, hogy csak az akták között keressem a kereskedelmi és iparérdekeket, hanem szem előtt tartva ezt a mondatát: »quod non est in actis non est in mundo« úgy magyarázva, hogy ezerszer is van a világon az, ami nincs az aktákban; igyekeztem olyan miniszter lenni, aki nemcsak az aktákból indul ki, hanem aki az aktákat is a világ szempontjából fogom fel. (Éljenzés).

Első kötelességem tehát önökkel szemben, hogy az önök szabadkai érdekei és az országos érdekek szempontjából hallgassam meg önöket és hogy csak így vonjak le következtetéseket. Második kötelességem az, hogy azt

a tömörült erőt, amely egyelőre létrejött, ápoljam, emeljem és érvényesítem, vagy talán jobban mondván érvényesülni hagyjam. Mint miniszternek, politikusnak és magánembernek kötelességem, hogy az esetleges akadályokat elhárítsam. En tehát még csak század részét sem látom a hivatalos teendők között annak, amit tenni lehet. A társadalom minden tényezője, minden organuma hatóságos befolyással lehet arra, hogy a miniszter politikája mennyiben érvényesül és ez a politika bizonyára nem akkor érvényesül, ha bezárkózik a miniszter, hanem ha ténykedése szoros kapcsolatban áll a társadalommal és ha fel tudja használni a támogatására szolgáló erőket a további jövő biztosítására.

És én azt hiszem, hogy önök jól tették, hogy mint kereskedelmi egyesület megalakultak Régebben a testületi szellem a czéhek szabályai alatt tespedett, elzárkózottan éltek, ami a mai világban nem lehetséges már, ma már csak testületi szellemben rejlik a kollektív erő, amely közszellemet teremt, nem futó homok, hanem köszikla, melyre a kormányoknak támaszkodni lehet.

Ne méltóztassék hinni azt, hogy csak annyi a tervem, amennyit keresztül viszek. Száz gondolattal kell megküzdenem, amíg egyet keresztül vihetek. Saturnusként kell, hogy megegyem a saját gondolataimat az eszközök hiánya folytán. Ezen eszközöket kell hogy a társadalom rendelkezésemre bocsássa, és e célból kell tevékenykednem és hirdetni mindenfelé, hogy a kereskedelem szolgáltatába álljon az iparunk, az ipar pedig a kereskedelemnek. Egyik a másikat egészíti ki és példa reá Anglia, hogy e kétfő hogyan termékenyíti meg egymást. Szem előtt kell tartani e mellett a közönség izlését az ipar haladásánál, — a kereskedelemnek pedig kötelessége, hogy propagálja mindenképpen felett az így egészségesen fejlődött hazai ipart. Kölcsönösen egymásra vannak utalva.

A harmadik szempont, amelyet szem előtt kell tartani: a fogyasztó közönség. Nálunk ez a fogyasztóközönség még meghódítva nincs és most indulunk a hódítás útjára. Meg kell nyernünk a közönséget izléssel, pontossággal, finom munkával és a munka jóságával, de viszont a közönséggel szemben meg kell teremteni a közvéleményt, hogy az iparczélók pártolásával kötelességet teljesítsünk.

Ha e három tényező ily módon termékenyíti meg egymást akkor a magyar ipar épp úgy fog fejlődni előre, mint a magyar társadalom.

Ezek egymástól függenek, ezért örülök, ha utamban találom oly haladási pontokat, ahol ezek a tényezők egymást kiegészítik és nem teszek helytelen dolgot, a mikor hirdetem, hogy ezek felkeltése által előre haladunk és célhoz jutunk. S miután most elismerem kötelességeimet, arra kérem fel az egyesület, hogy tartson meg szíves jóindulatában (Viharos, szünni nem akaró éljenzés.)

A miniszter beszéde nagy hatást idézett elő és Gyémis Gerő indítványára az egyesület elhatározta, hogy a miniszter beszédét jegyzőkönyvileg örökíti meg. Prokisch elnök ezután újból megköszönve a minisztereknek a látogatást a diszgyűlést befejezettnek nyilvánította.

A miniszterek és a meghívott vendégek innen Schmausz Endre főispán lakására mentek, ahol a vacsora alkalmával a szabadkai iparos dalárda és a máv. altiszti kórtagjai fátylas menetet rendeztek a miniszterek tiszteletére.

Schmausz Endre vendégszerelő házában a késő éjféli órákig tartott az estebéd. Lapunk zártakor a vendégek még együtt voltak.

Ki kell emelnünk még, hogy az egész nap folyamán a rendőrség mindenütt példás rendet tudott tartani és hogy a kivételesen elrendelt postai és távirai éjjeli szolgálat is kitűnően működött.

A miniszterek reggeli 6 órakor indulnak Bajára az iparkiallítás megtekintésére.

Különlélek.

— **Jótekonycélú népnünnepély.** A szabadkai első négyzet és a szabadkai fehérkereszt egyesület — mint már említettük — f. é. június 24-én d. u. 4 órakor a városi erdőben általános népnünnepélyt rendez. Sorsjegy ára 20 fillér, belépti jegy 20 fillér. A népnünnepélyen buffet, cukrázda és népies szórakozások lesznek. A jövedelem fele a fehér kereszt egyesület által f. é. szeptember hónap megnyitandó gyermekotthon berendezésének költségeire fordítatik.

— **Eljegyzősek.** Rögös (Heckenhoffer) József, a helybeli polgári fiúiskola rendes tanára eljegyezte Bocsay Annuska kisaszonnyal Bajáról. — **Ispánovics Mátyás** helybeli igazgatótanító eljegyezte Mácskovic Antónia kisaszonnyal helybeli tanyai tanítónővel.

— **Értesítés.** A helyb. közs. polg. leányiskolában az 1899—900 tanévi vizsgálatok f. évi június 25, 26. és 27. napjaiban d. e. 8—12 óráig fognak tartani. A rajzok, irások és a női kézimunkák — a vizsgálatoknak ímént jelzett ideje alatt — a II. osztály tantermében lesznek megtekinthetők. Az ének vizsgálatot egybekötött zárőnnepély június 30-án fog megtartatni melyet a d. e. 8 órakor kezdődő »Te Deum« előz meg. Ugy a vizsgálatokra, mint a zárőnnepélyre a szülőket szívesen látják.

— **Az érettek táncvizsgálma.** A szabadkai érettségi vizsgát ifjak i. hó 23-án Palics fürdő nagytermében a szegény tanulók felségelyezésére zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépti jegy ára 1 korona. Beléptijegyek a meghívó előmutatása mellett a rend. bizottsági tagoknál és a Sport-egyesület helyiségben délután 5—6 óráig kaphatók. Felülírtetések a jótekonycél érdekében közönséggel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté esti 8 órakor. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, szíveskedjenek a rendezőszéki irodához fordulni (Szabadkai Sport-egyesület helyisége.)

— **Öngyilkosság a boros hordók között.** Már harmadik eset ezen a héten, hogy öregember önkézevel vetett véget életének. Göncz József a mai áldozat, 70 év körüli törődött ember. Nagyon szerette az italt és valószínű, hogy ilyen ittas állapotban követte el az öngyilkosságot. VII. kör, fűzfás utcában lakott családjával. Ma d. e. 9 óra tájban felesége és leánya elmentek hazulról a piacra, az öreget otthon hagyták. Senki sem volt a háznál, az öreg kiment a kamrába, felállott egy boros hordóra, zsineget kötött a nyakára és felakasztotta magát. Mikor hozzátartozói hazaértek, keresték az öreget, míg végre holta találták meg a kamrában. Hulláját a mentők a bajai temető bonczházába vitték. A vizsgálat megindult.

— **A zenedelő növendékek vizsgálja.** A budapesti Nemzeti Zenedében f. hó 14-én öt szabadkai zenedő növendéke vizsgázott kitűnő eredménnyel: Vörös Ilonka II-ik osztályból, Herczl Mariska III. osztályból. Mindkét növendék különösen megdicsérve lett kitűnő technikájuk, teljes felfogásuk és kitűnő előadásuk. B. Klein Gizella, Rónay Ilonka és Képes Flóra az első kiművelési (VIII) osztályból vizsgáltak kitűnő eredménnyel. Mindezen növendékek csupán a városi zenedék növendékei voltak s így csak gratulálhatunk Gaál Ferencz zenedeigazgatóknak, ki növendékeit

ugylátszik teljesen, alaposan és kitűnően oktatja a mely által városi zenedénk jó hirt és elismerést szerez.

— **Ritka magyar szó.** Ur napján az istentisztelet alkalmával Mamusch Mátyás prépost plébános a templomban megszólván elejétől végig bunyevác nyelven szónokolt — csak kis mértékben jutott tér a körmenet alkalmával a magyar nyelvnek. Ez éppenséggel nem találkozott az ájtatos közönség tetszésével és rossz néven vették a jelen voltak annál is inkább, mert a hivatalos testületeket és a helybeli honvédséget is meghívták az istentisztelethez, akik bizonyára inkább az állam hivatalos nyelvén szeretnék volna hallgatni azt, amit bunyevácul megneve érthettek Ennyi előzékenységgel mindenesetre tartozott volna a meghívott testületeknek.

— **A városháza és gymnasium áthidalása** Tegnap délelőtti tartották meg az ártéjleszt a gymnasium és városház közötti összekötőhid építési munkálataira. A vállalatot 4984 kor. 60 fillért 19% engedménnyel Kladek Mihály és társa vállalkozók kapják meg.

— **Értesítés.** A helyb. izr. elemi iskolában az évrzáró vizsgálatok a következők sorrendben fognak megtartatni: június 19-én a III—IV. füsttályban, június 20-án a III—IV. leányosztályban, június 21-én a II. vegyes osztályban, június 22-én az I. osztályban. Az évrzáró ünnepély június 24-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

— **Megörült gőzmalomtulajdonos.** Tegnap előtt délután egy urias kinézésű egyén kóborolt az utcán, kezével hadonázva s gyakran fenhangon beszélt. A majnai uton járókelők figyelmessé lettek az idegen emberre, rendőrt hívtak, aki a városházára vezette, ahol Dr. Novák orvos megvizsgálta és konstatalta az elmeháborodottság tüneteit. A szerencsétlen ember Schumacher Lajos adai gőzmalomtulajdonos, aki vagyonos ember hírében áll. A mentők bevitték a közkórház megfigyelő osztályára és az esetről családját értesítették.

— **Vörös verekedés katonák és polgárok között** Vörös verekedés folyt le tegnapi este a Vass Adám-féle sörarnok melletti téren. Honvédek és polgárok összeveszték s a vita hevében egy honvédőrmester Mészáros Csiba Andort oldalfegyverővel cizmáján megszurta. Az előhívott mentők bevitték a sörarnokba s ott sebét bekötözve hazaszállították. A feljelentés a katonai hatósággnál megtéttelt.

— **100 forint napidíj.** Dr. Roosz Lajos aljárásbíró előtt történt meg ez a mulatságos eset. Egy tanukhallgatásnál azt a kérdést intézi a bíró a tanuhoz, hogy mennyi napidíjat számít fel. A tanu nagy szerénységgel nem kevesebbet számított fel, mint 100 frolt, hozzátevé, hogy ő némelykor üzletében ennyit szokott keresni. A bíró erre kijelentette, hogy ő ezt elhiszi és e szerint is fogja megállapítani a napidíjat, de a tanu legyen szíves a jegyzőkönyvet aláírni, amelybe bé lesz véve, hogy 100 frolt keres naponként a szerencsés tanu, csak hogy azután átteszi az iratokat a pénzügyigazgatósághoz azzal, hogy itt egy kitűnő adóal van. A tanu erre annyira meghökent, hogy még csak az utiköltéséget se merete felszámítani.

— **Erzsébet királyné szobor Szabadkán.** A felállítandó Erzsébet királyné szobor javára f. évi június hó 3-án Palicson tartott népnünnepélynek, a pénzügyi eredménye a következő: A népnünnepély összes bevételé volt 2312 kor. 91 fillér, kiadása pedig 800 kor.

49 fillér, e szerint a tiszta jövedelem volt 1512 kor. 42 fillér. Ebből felülfizetések a kövekezők voltak: A szabadkai vasuti alkalmasítottak gyűjtése 269, a szabadkai vasuti altszti kör 50, Krzpelka Károly szegedi üzletvezető ur 20, Szabados Sándor ur 10 Dr. Fischer Jákó ur 6, Schmausz Endre ur 5, Kun József ur 5, Mamusich Lázár ur 4, Birkás Adrienna urhölgy 4, Höbl Ernő ur 2, Tornay János ur 1 koronát. Összesen; 376 korona. Ezen felülfizetéseket köszönettel nyugtázza a rendezőség. A kegyeletes cél, melynek érdekében népünnepélyt rendeztek tehát biztosítva van és imádott királynéknak brouz mellszobrá, állomásunk Erzsébet királyné parkját még a nyár folyamán ékesíteni fogja.

Tanítói továbbképző tanfolyam. A hajnai m. kir. áltami tanítóképző intézet a f. iskolai évet követő július hóban rendkívül tanítói továbbképző tanfolyamot rendez, melyen vonatkozással a népiszkolai nevelés és tanításra a tapasztalati lélektanból, a magyar nyelvből és a hazai történelemből naponként délelőtti 1—1 órai rendszeres előadás fog tartatni. E tanfolyam kezdődik f. évi július 5-én d. e. 8 órakor és tart július 28-ig. Részt vehetnek benne már működésben levő okleveles népiszkolai tanítók számszerint 30-an, kik az utazás költségét maguk viselik, de a tanfolyam egész idejére a képzővel kapcsolatos internátusban díjmentesen lakhatnak és ha igénybe venni óhajtják, ingyenes szállásban is részesülhetnek. A tanfolyamra való főlvetel iránti folyamodványok a nagyméltóságú valóság- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrhoz intézendők és f. é. június 25-ig beküldendők a bajnai áltami tanítóképző intézet igazgatóságához, mely a főlvetel megtörténtéről az érdekelteket idején fogja értesíteni.

Hirdetmény. A Szabadkán, Zomborban és Újvidéken állomásozó m. kir. honvéd csapatok részére 1900 évi szeptember hó 1-től 1901 augusztus 31-ig terjedő időszakra szükséges: szén, szalma, tüzipala és közséni biztosítása iránt folyó évi július hó 23-án d. e. 10 órakor a m. kir. 6. honvéd gyalogezred kezező bizottság nál Szabadkán bizottsági tárgyalás fog megtartatni. Az-e célra kibocsátott hirdetmény valamint a szállítási feltételek füzete, a m. kir. szegedi II. honvéd kerületi parancsnokságánál és a szabadkai 6-ik honvéd gyalog ezred és a kezező bizottságnál naponként a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Kegyét árasztja arra az isten, kit a nagy világba küld, mondja a költő. Ezer és ezer ifjunkt hű kívánsága, hogy egyszer életében nagy és szép utazáson részt vegyen. Lehet-e ezen derék ifjakat, kik e meleg napokban vizsgáikat, colloqium és szigorlatukat letették, fényesebben megjutalmazni, mint ha lehetővé tesszük, nekik a párisi világkiállítás megtekintését? A Thos Cook & Sohn fele utazási jegyek használata kizárólagos elárúsító helyek Fuchs H. vállalkozása, Budapest IV. Kecskeméti utca 1. továbbá Kunetz Izidor Szabadka ezen célú könnyen, kényelmes és neveléses módon teszi elérhetővé! Az egész harmincz napi utazás oda és vissza II-ik osztályú gyorsvonattal indulás tetszés szerinti időben, a párisi elsőrangú szállodában tíz napi kiállítási ellátás, a kiállításba szabad bemenet. Eiffeltorony, balleszbiztosítás stb. stb. csupán 360 koronáért. (Részlet fizetésben is fizethető.) Kivánatra Fuchs H. vállalkozása készséggel küld prospektust.

A doktor gyár.

(A kolozsvári egyetem jogi fakultásán napnap után reggeli hat órától esti tíz óráig szigorlatoknak a fiatal urak nagy csapatai — még pedig legnagyobb részben jó sikerrel. Doktorrá avatás minden nap van vagy husz darab. Ilyen körülmények között nemsokára ilyesmikkel fogunk olvasni a kolozsvári újságokban.)

I.

Ambiciózus halas — kofa. Malé — Pupák Mária, a kolozsvári kofa társadalom e szimpálikus tagja, bejegyzett ügyvédjelölt cég tegnap telte le az egyetemen utolsó szigorlatát. Két tárgyból jól felelt, a jogbölcsészettől azonban gyengén. A vizsgálóbizottság mindazonáltal a szigorlatot egészen elfogadta — tekintettel a jelölt büntetlen előéletére, számos tagból álló családjára és gyógyíthatatlan sükettségére. A jelölt ezután benyújtotta és keresztvonással ellátta kitűnő disszertációját, a melynek címe: A halakra (kavár) tontossága a házassági jogban. — A promóció ho'nap lesz.

II.

Figyelmeztetés. Több ízben előfordult, hogy azok a vidékiek, kik képes levelező-lap útján teszik a jogi szigorlatokat, a levelező lapokat nem bélyegezik fel. Minthogy ez az eljárás a dékáni hivatal kárával jár, figyelmeztetem a jelölteket, hogy a bérmentellen szigorlatokat cenzur vissza fogom utasítani. — A dékáni.

III.

Főlhirdés. Ple-z Lukó vucsidoli obranczakészítő ezenel főlhivatik, hogy doktori diplomája átvétele végett 8 nap alatt annál inkább jelentkezzenek, mert különben az a legközelebbi jelentkezőnek fog kiadatni. — A dékáni hivatal.

IV.

Rendőri hír. Ragya — Szmocsik Teréz, a szeltében ismert kancsal, de vörös szakácsné tegnap délelőtti, a hogy doktorrá-avatására meztőláb az egyetem felé indult, a Teleki-tér gyalogjáróján elcsuszott és kifecamította a lábát.

(—ef.)

Agyonvert juhász.

— Saját tudósítónktól. —

Vakmerő gyilkosság történt tegnap fényes nappal Alsó-Csikeria pusztán. Egy öreg juhász az áldozat, aki most a hullaház márványasztalán nyugszik. Hogy ki a tettes és vannak-e társai, azt a vizsgálat fogja kideríteni, egyelőre homály fedi a bűnösöket.

A gyilkosságról a következő tudósítást veltük:

Alsó-Csikeria pusztán a közlegelőn tegnap délután 3 óra tájban az arra haladó Tumbász Márton és Sárcevic Miklós földmivesek hanyattfekve vérben találtak egy embert, körülötte birkák legelészték. Még élt a szerencsétlen ember, amikor megtalálták, de teljesen eszméletlen állapotban volt úgy, hogy egy hangot sem tudott kiejteni.

A földmivesek kocsira tették, de alig haladtak néhány lépést az áldozat ki-lehelte lelkét.

Behozták Szabadkára a városházára és jelentést tettek az esetről.

Iszonyuan el volt torzítva a szerencsétlen áldozat, feje teljesen szétrombolva, agyvele, e kilocscsant, teste csupa vér, csupa seb az ütésektől.

Az egyik rendőrbiztos nagynehezen megállapította személyazonosságát. Matity Istvánnak hívják, juhász Tumbász testvérek birtokán. Hogy ki lehetett a kegyetlen gyilkos, azt megállapítani nem lehetett, valószínű, hogy boszu áldozata lett a szerencsétlen, a sebekből arra lehet következtetni, hogy borítéktól származnak.

A vizsgálat azonnal megindult. Raicsich kapitány és Sztipics rendőrbiztos nyomban kimentek a helyszínére a helyszíni szemle felvételére. Este 10 óra volt, mikor visszaérkeztek, egy csomó embert idéztek be akiket má hallgatott ki a vizsgálatot vezető kapitány, mindeddig azonban eredmény nincsen.

Az esetről nyomban értesítették a kir. ügyészséget is s most együttesen folytatják a nyomozást.

Törvénykezés.

Halál egy ostor miatt.

Esküdtészi tárgyalás.

Szabadka, 1900. jun. 16.

A Pölhe és Nagy Torma családban bizonyára örökké emlékezetes fog lenni a f. évi husvétii locsolás.

A Pölhéek főlött ma tartotta a végtárgyalást a szabadkai kir. törvényszék mint esküdt-bírószág, a Nagy Tormák pedig elvesztették fiukat.

Az esetet annak idején részletesen leírtuk, most csupán a rövid tényállást ismertetjük: f. é. április 16-án, vagyis husvét másnapján délután a locsolásból mentek haza kocsin a legények. Az egyik kocsin ült Nagy Torma József társával, a másikon Pölhe Rókus ugyancsak társával. A kocsik egy utcában találkoztak Pölhéek lakása felé, mindkét kocsin részegek voltak a legények, hát egymásba kötöttek. Nagy Torma József ostora beleakadt Pölhéek kocsijába, mire megállította a lovakat s kérte az ostort, de Pölhe Rókus nem akarta visszaadni, vitába elegyedtek amire Pölhe Rókus lekapsolta a kocsit löcsét és fejbe ütötte ellenfelét, amire ez bicskát rántott elő. Rókus pedig újra fejbe csapta, hogy eszméletlenül terült el a földön. Ez azonban nem volt elég, Pölhe Lukács, Rókus nagybátyja vaslapáttal ment segítségére Rókusnak s hol a vassal, hol a nyéllal addig ütötte míg teljesen eszméletlenül vált.

Nagy Torma Józsefet kivitték a közkórházba, ahol másnap sebeibe meghalt.

Ebben az ügyben tartott fől tárgyalást tegnap és ma a szabadkai kir. törvényszék mint esküdt-bírószág.

A bíróság tagjai voltak: *Polgár József* elnök, *Crainicean Mihály* és *Marián Miklós* bírák. A vádhatóságot *Dr. József Milorád* kir. alügyész képviselte, Pölhe Rókus *Farkas Zsigmond*, Pölhe Lukácsot pedig *Dr. Békeffy Gyula* ügyvédek védték.

Esküdteikül kisorsoltattak:

Dr. Kráhl Lipót ügyvéd,
Kunetz Ignác kereskedő,
Lówy Simon kereskedő,
Prokes Ignác tanár,
Szulics Gergely lakp. hiv.
Höbl Gábor Ferencz lakp. hiv.
Szabados Sándor ügyvéd,
Polyákovits Alajos nyug. tanár,
Dr. Heisler Jakab orvos,
Krammer Antal kereskedő,
Deák István lakatos,
Szkenđerovits Péter földbirtokos.

Pótesküdtök: Mészáros Gábor és Sárcevicz Jakab.

Az esküdtszék megalakulása után vádoltakat hallgatták ki, első sorban Pölhe Rókust, akiakként adta elő a tényállást, hogy önvédlemből ütötte le ellenfelét, mert késsel jött ellene, Pölhe Lukács pedig tagadta, hogy Nagy Torma Józsefet bántotta.

Ezután a tanukihallgatásra került a sor.

Annus Mihály azt vallja, hogy ő kérte először az ostort Pölhe Rókustól, de fenyegette, hogy ne merjen közel jönni hozzá, mert leüti, tehát eltávozott. Látta az egész esetet, nem látott kést senkinek kezében.

Rizsányi István ugyancsak jelen volt az esetben, mikor a két kocsi szembe jött. Pölheék nem akartak kitérni, mire az elhunyt az ostorral ácsapott s kiejtette kezéből, kérte az ostort, de Pölhe Rókus nem adta oda, hanem a löcsével fejbe ütötte.

Elnök: Látta-e, hogy Pölhe Rókus leszált a kocsirol?

Tanu: Láttam.

— Kivette-e Nagy Torma a bicskát?

— Én nem tudom.

— Igaz-e, hogy Mikuska kezében bicska volt?

— Azt sem tudom.

— Igaz-e, hogy Rókus mondta, tedd el a bicskát, mert leütlek?

— Nem hallottam.

— Hányszor ütötte fejbe?

— Én tudom, de mindjárt elesett.

— Hát a Pölhe Lukács bántotta-e?

— Nem láttam.

— Tök részeg volt e ma'ruk közt?

— Mind az volt.

— Ha megszurta volna Nagy Torma Pölhét, látta volna-e maga?

— Igen láttam volna.

Bus János tanu azt vallja látta, hogy Pölhe Rókus Nagy Tormát fejbe ütötte és hogy Pölhe Lukács kezébe lapát volt.

Abrahám Antal tanu igazolja az ostorhistoriát és hogy az elhunyt kérte az ostort, mire I. r. vádolt fejbe ütötte.

Elnök: Ki vette ki a bicskát.

Tanu: Nem vették ki.

— Mondta-e „ne gyere közel a bicskával, mert leütlek“?

— Nem hallottam.

— Nagyon részegek voltak?

— Nem is tudjuk, hogy a világon vagyunk.

Görög Miklós azóta ismeri vádoltakat, mióta verekedtek, látta a verekedést.

Elnök: Mikor a kocsirol leugrottak volt-e bicska a kezükbe?

Tanu: Nem láttam.

Elmondja, hogy Pölhe Rókus azt mondta az elhunytak, „te vagy az aki az ostorral megütöttél, ne gyere közel, mert leütlek“.

Az elhunyt oda ment és fejbe ütötte, ez bicskát fogott és I. r. vádolt ellen ment, de ez újból fejbe ütötte úgy, hogy elesett,

erre az öreg Pölhe odament és lapáttal verte a fejét meg a mellét.

Elnök: Részeg volt Rókus?

Tanu: Az nem, a többi igen.

Itt az elnök és Dr. Békeffy védő között egy kis szóváltás keletkezett, mire az elnök megjegyezte, hogy a védő legyen nyugodt nem fog hamis adatokat diktálni a jegyzőkönyvbe.

Tanu vallomását vádoltak szemébe mondja, akik tagadják.

Abrahám Simon és Mészáros Mihály 13 éves gyerekek ugyanazt igazolják amit az előbbi tanu. Kunyi Rókusné összevissza beszél, azt mondja, hogy Rókusnál a lapát és Lukácsnál a löcs volt s erre meg is esküszik.

Rizsányi Mátyásné látta a verekedést.

Elnök: Volt-e Nagy Torma kezében kés?

Tanu: Egy bicska volt ott, de nem tudja kinek a kezében.

Ezután a tanukat néhány kivételével megesküdtetik.

Délutáni tárgyalás.

A tárgyalás 3 órakor kezdődött. Bistriczki tanu igazolja, hogy Rókus fejbe vágta és elesett, mire Lukács lapáttal verte.

Ürmös József akkor ért oda, mikor az elhunyt a földön feküdt és vérzett, kezében bicska volt, ő és felesége vezették haza az elhunytat.

Elnök: Beszélte-e, mikor haza vezették?

Tanu: Csak annyit, hogy agyonütöttek a Pölheék.

Sebestyén Ferenczné vallja, hogy látta Rókus kezében a löcsöt és Annus Mihálynál bicskát.

Nagy Torma Antalné látta, hogy az öreg Pölhe a lapáttal ütötte az elhunytat.

Pölhe Teréz többnél látott bicskát, akik I. r. vádolt felé mentek, ez fenyegette őket a löcsével, de Nagy Torma Rókusnak ment és megszurta, amire ez fejbe ütötte.

Elnök Vádolthoz: Hol a ruha amit átszurtak?

I. r. vádolt: Itt van rajtam. Levél a kabátot, mit a bírák és esküdtek sorra vizsgáltnak.

Pölhe Kálmán valamennyinél látott bicskát, látta, hogy az elhunyt Rókust megszurta. Ő vitte ki a lapátot I. r. vádoltnak.

I. r. Antal István látta, hogy a löcs az elhunyt kezében is volt. Nagy Tormánál és Annusnál látott bicskát.

Elnök: Lukács ütötte-e az elhunytat lapáttal?

Tanu: Láttam, hogy ütött de nem tudom, megütötte-e.

Szifka Antal tanu azt vallja, hogy látta a löcsöt Rókus kezében és hogy dulakodtak, ekkor valaki mondta „vegyétek elő a bicskát“. Látta, hogy Rókus megütötte az elhunytat.

Jeney Pálné látta, hogy valamennyinél nyitott bicska volt, I. r. vádolt akkor ütött a löcsével, amikor az elhunyt megszurta.

A tanu összevissza beszél úgy, hogy nem érteni ki vallomásából mi az igaz. Pölhe Mihály az ütésnél jelen volt, mikor az elhunyt szurni akart Rókus a löcsével leütötte, hogy meg szurta-e nem tudja.

Azt nem látta, hogy Lukács a lapáttal ütött. A tanuk meghiteltetnek néhány kivételével, mire dr. Békeffy semmiségi panaszt jelent be.

A szakértők kihallgatván, az ütésekkel feltevélenül halálosnak mondták, leírják a se-

beket és konstatálják, hogy az elhunyt ittas lehetett. A vádoltak beszámítható állapotban vannak.

Ezután az elhunyt neje kártérítési igényét számítja fel, havi 15 rítot kér és 60 ríto temetési költséget.

A bizonyítási eljárás befejeztetvén, a kir. ügyész a szándékos emberölés vádját elejti és halált okozó súlyos testi sértés miatt emel vádat. Ugy a vád, mint a védelem beterjeszti ezután az esküdtekhez intézendő kérdéseket. A törvényszék a kérdések megszo'vegezésére visszavonul és a megszo'vegezett kérdéseket az újból megnyitott tárgyaláson felolvassa. Ezzel a főtárgyalás este 8 óra tájban befejeződött és ma d. e. 9 órakor folytatódott.

Második nap.

Polgár József elnök pontban 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást Dr. József Milorád kir. alügyész terjesztette elő rendkívül érdekes és az érveket ügyesen csoportosító határozatos vádbeszédét, amelynek befejeztével Farkas Zsigmond, I. r. vádolt védője általános csend és úgy a hallgatóság mint a bírák feszült figyelmét mellett tartotta meg rendkívül szép szóbeli hatással előadott vádbeszédét. Utána inkább jogi érvekben bővelkedő és mindenre kiterjedő vádbeszédet tartott Dr. Békeffy Gyula II. r. vádolt védője. Beszéde közben a tanuvallomásokot kritizálta, miért is az elnök több ízben figyelmeztette, hogy ahhoz nincs joga.

A vád és védelem előterjesztése után Dr. Polgár József az esküdteknek szolgáltatott jogi felvilágosítással amelynek befejeztével az esküdtek határozathozatalra vonultak vissza és hosszú tanácskozás után Dr. Kráhl Lipót az esküdtek elnöke kihirdette a marasztaló verdiktet.

A verdikt kihirdetése alkalmával egy kis hiba is történt, amennyiben Dr. Kráhl 10-nél több igennel hirdette ki a határozatot.

A kir. törvényszék erre határozathozatalra vonult vissza és rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, amely szerint Pölhe Rókust halált okozó testi sértés miatt 6 évi, Pölhe Lukácsot pedig, mint tettestársát 4 évi fegyházra ítéltetett.

A védők több rendbeli semmiségi panaszt jelentettek be.

A „KRISTÁLY“ St. Lukácsfürdői hegyiforrás nagy mélységből fakadó, állandó öszszefételű, igen tisztá, calcium- és magnesium-hydrocarbonatoy ásványviznek minősítendő.

Láttam: *St. Winkler Lajos*

ARMYENI CHEMICAL FACTORY BUDAPEST

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

— Érvényes 1900. évi május 1-jétől. —

Oda Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrád.										Vissza				
k. ex.	sz. v.	lv. sz.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	k. ex.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	
11.20	7.35		2.40	3.35	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	11.20	7.05	10.00	1.05	6.40	
2.44	12.33	7.28	5.47	8.23	4.0	érk.	SZABADKA	ind.	7.57	11.50	5.30	9.46	1.57	
2.51	1.22	4.00	5.56		5.40	ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.37	9.34	1.21	
	1.51	4.39			6.08		Csantavér			10.16	6.58		12.56	
	2.18	5.13	6.27		6.34		Bács-Topolya			9.52	6.30	9.02	12.34	
	2.44	5.46	6.42		7.02		Hegyes-Feketehegy			9.22	5.54	8.48	12.06	
	3.05	6.05	6.56		7.22		Verbás			9.01	5.30	8.33	11.48	
	3.28				7.42		Ó-Keér			8.36			11.29	
	3.44				8.07		Kiszács			8.16			11.13	
4.23	4.06		7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	6.18	7.51		7.50	10.52	

Oda Szabadka—Ó-Becse. Vissza									
v. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	Ó-BECSE	érk.
5.10	1.37		SZABADKA	érk.	8.54	5.27			
5.38	2.05		Bekova		8.27	5.00			
7.00	3.29	érk.	ZE TA	ind.	7.01	4.42			
8.12	5.27		Ada		6.06	2.24			
8.35	5.42		Mahol		5.45	2.07			
8.55	6.02		Bács-Petrovosszellő		5.18	1.42			
9.21	6.28	érk.	Ó-BECSE	ind.	4.48	1.15			

Oda Szeged-Rókus—Zenta Vissza									
v. v.	sz. v.	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	ZENTA	érk.
4.15	2.05		SZEGED-RÓKUS	érk.	9.32	5.55			
4.40	2.29		Rószke	ind.	9.09	5.33			
4.58	2.48	érk.	HORGOS (130)	ind.	8.50	5.15			
5.01	2.57		Horgos	érk.	8.58	4.56			
5.20	3.16		Bács-Martonos		8.20	4.38			
5.43	3.39		Ó-Kanizsa		8.06	4.24			
6.05	4.00		Adorján		7.37	3.90			
6.30	4.25	érk.	ZENTA	ind.	7.10	3.55			

Oda Szabadka—Baja. Vissza									
v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	érk.
6.02	1.47	6.43		SZABADKA	érk.	9.37	12.43	10.28	
6.41	2.22	7.18		Csikerei		9.04	12.10	9.52	
7.22	3.54	7.50		Bács-Almás		8.42	11.48	9.23	
7.28	3.00	7.56		Almás		8.27	11.33	9.02	
8.01	3.26	8.25		Bikity-Borsód		8.02	11.08	8.34	
8.41	4.00	8.59	érk.	BAJA	ind.	7.25	10.32	7.43	

Oda Baja—Ujvidék Vissza									
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	BAJA	érk.	sz. v.	sz. v.	v. v.
4.00		1.15		ind.	BAJA	érk.	9.15	6.50	
4.11		1.25			Baja-szállás		9.08	6.42	
4.25		1.38			Vaskút		8.53	6.26	
4.51		2.01			Ga. a		8.32	6.00	
5.03		2.16			Rigyeica		8.17	5.35	
5.07		2.39			Sztnnias		8.00	5.12	
5.59		2.58			Gákota		7.38	4.40	
6.15		3.14			Nenades		7.15	4.16	
6.25		3.23		érk.	ZOMBOR	ind.	7.05	4.05	
2.55	6.51	3.51		ind.	Zombor-vásártér	érk.	6.30	11.18	7.00
3.01	6.57	3.57			Fernbach-szállás		6.23	11.11	6.52
3.11	7.07	4.07			Zsárkövác		6.14	11.02	6.41
3.20	7.16	4.16			Ó-Szatpár		6.06	11.54	6.39
3.36	7.30	4.30			Bresztovác		5.52	10.40	6.15
4.05	7.49	4.49			Hódság		5.37	10.26	5.52
4.35	8.10	5.12			Parabuty		5.12	10.02	5.23
4.41	8.35	5.37			Paraga		4.53	9.45	4.54
5.25	8.49	5.51			ind. GAJDÓBRA	érk.	4.32	9.25	4.29
5.48	9.16	6.18			Bulkesz		4.14	9.07	4.03
5.00	9.30	6.27			Petrovác-Glozsán		4.00	8.55	3.48
6.22	9.45	6.44			Futtak		3.49	8.44	3.34
6.51	10.10	7.13			érk. UJVIDÉK	ind.	3.20	8.16	2.53
6.14	10.31	7.35					2.55	7.55	2.15

Oda Szeged-Rókus—Szabadka. Vissza									
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	v. v.	sz. v.
3.15	8.10	11.56	4.43	8.43		SZEGED-RÓKUS	érk.	7.01	11.00
3.32	8.27	12.12	5.00	9.09		Rószke	ind.	6.42	10.44
3.46	8.43	12.26	5.14	9.36		HORGOS	ind.	6.25	10.30
3.59	8.56	12.38	5.26	9.56		Királyhalma		5.58	10.16
4.15	9.11	12.53	5.40	10.17		Palács		5.43	10.05
4.27	9.22	1.04	5.51	10.35	érk.	SZABADKA	ind.	5.25	9.51

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő óraszámai kövér betűvel vannak nyomtatva

A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

KIVALÓ EROSÍTŐSZER

FARBENFABRIKEN vorm. FRIEDR. BAYER & CO. ELBERFELD.

SOMATOSE

FARBENFABRIKEN vorm. FRIEDR. BAYER & CO. ELBERFELD.

SOMATOSE

humból készült és ennek tápanyagait tartalmazó itéletlen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb **erősítő szer**

gyenge és a táplálkozásban emaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, útlőknek, nevelőintézetekben.

vas-Somatose

alkalmán a **sápkórosoknak** lesz ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% szarvas fesszejéltett vasat, a melyen általában a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.

Somatose rendkívül gerjeszti az étvágyat.

Raktárban van az összes gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

10452/1900 10500/1900 tan.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a városi földműves iskola szőlőtelepén létesítendő pince és présház, valamint cső-zház építésének vállalat útján leendő biztosítása czéljából l. évi június hó 24-én azaz vasárnap d. e. 10 órákor a városi mérnöki hivatalban zárt ajánlati versenylárgyalás foglartatni. Ajánlat tehető mindkét épületre együtt vagy külön egy egy épületre is. Binalpénz a pince és présházra 100 k. mindkettőre 600 kor. Közlebbi felvilágosítások a hivatalos órákon üelül a mérnöki hivatalban szerezhetők.

Szabadkán 1900 június hó 15-én.

Mamusich, polgármester.

802/900. eln. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál egy évi 2600 kor. fizetéssel egybekötött mérnöki állás üresedésbe jöven, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom tehát mind azokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883: L. t. cz. 10 §-ában előirt műszaki képzettséget igazoló, valamint az eddigi szolgálatról és erkölcsi magatartásáról szóló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket legkésőbb folyó évi július hó 20-ig bezárólag méltóságos Schmausz Endre urhoz Szabadka szab. kir. és Baja thj felruházott városok főispánjához Szabadkán terjeszszék be, mert az ezen idő után érkező pályázati kérvények figyelembe vételint nem fognak.

Szabadkán, 1900. évi június hó 6-án.

Mamusich Lázár, polgármester.

Nagy meglepetés!

A raktáron levő leg-
ujabb és legdivatosabb
selyemárukat június hó
19-étől kezdve, daczára
a nagy áremelkedés-
nek, tíz napon át bámu-
latos olcsó áron eláru-
sítjuk.

Berger Testvérek.

Nagy meglepetés!

Ez a szék a törvényes, hof. véd. bejegyzett valód.

LONDON, Chief Office S. W. 61 Brixton Road.

Hermann, Angol India. Agen. Zágráb. Amsterdám, H. Sanders, Rokin 5. Basel. Sz. János gyógy. Dr. W. Kraetz. Bélaár. Nibola A. Deini. Gyógyár Mihály. Égő-Islemlés. Kóspolai raktár. Szerbia részere.

Berlin, C. Bologna. Braxelles. Pharmacia Ch. Deleuro & Co. Budapest. Trosk J. Dr. Singer L. és J. Castro. Gila a. Sín. Nyon. B. Vevon. Bick. Luxemburg. Schmidt P. gyógyszer.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvény-széknel bejegyzett „papáca”-védőjeggyel van ellátva. Főfőlmulhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is ki-tűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbálavag bérmentesen 1 korona 40 fillér. Szájjalküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(osodakenőcseknek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatásu. Operációt a leg több esetben fölöslegessé teszi. E kenőcset egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csonszut, utjabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatásu mindentféle seb gyógyulásánál.

Próbálavag bérmenten 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értékte-len, ugynevezett házi kenőcskéket s más efféléket.

Cim: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz, Prograda Pragerhof felé, a Döll vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra létszen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

57474

917 szám. 1900.

Árverési hirdetmény.

Azúirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásiöróság 1900. Spt. 118/3 számú végzése által szabadkai légszeszgyár javára Antunovics Simon és Pimpl Teréz szabadkai lakosok ellen 356 korona 48 fill. tőke ennek 1900. évi február hó 28 ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 61 korona 30 fill. perköltésig követeles erejé e leír. kieli-gítési végrehajtás alkalmával brótag felüfoglalt és 1972 koronára becsült butorok, lán pák és tük-rőktől álló ingóságok nyilvános árverés u jár el-
adatnak.

Mely árverésnek 1900. V. 1419/2 szám kiküldést rendelő végzése folytán a helyszíneü vagyis Szabadkán VIII. kör Rogán bara, alperes házában leendő eszközésére 1900. évi június hó 23-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kiűzet. k. s. ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel livatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107 § a értelmében leg-többet ígérőnek becsáron alul is e adatu fognak.

Kelt Szabadkán, 1900. évi június hó 9-én.

Bende Ignác, kir. bic. végrehajtó.

Kerékpárok:

Alapítottatott: 1888. évben.

Delmagyarorszag első legnagyobb kerékpár foraktára:

Kemény Lajos

HÓDMEZŐ-VÁSÁRHELY.

Fiókraktárak: Szeged, Arad, Gyula, Oro háza

Bizományi raktár:

MAYERHOF F. látszerésznél Szabadkán.

Kossuth-utca (Nemzeti szállóval szemben.)

Az ország egyedüli universalis kerékpár raktára, hof a világhírű Neumann, Germania, Helical, Premier, Excelsior, Kayser, Meteor, Styria, Champion, Rössler és Jauernig, Kohinoor, Beeston, Adria valamint amerikai kerékpárok olcsó áron jótállás és kedvező fizetes feltetelek me lett kaphatók.

Dus választék kerékpárveszek és felszerelési cikkkekből. Árjegyzék ingyen és bérmentve!

„DORDRECHT” ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi nov. 10-én 21. sz. a kelt királyi decretummal.

Megtámadhatatlan kötvény még öngyilkosság és párbaj esetében is.

50% nyeremény részesedés.

Magyarországi fiók:
Budapest, V., Akadémia-utca 3.

Igazgató:
Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht” az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy magyarországi üzletének díjtartalékait magyar értékekben helyezi el.

Kedvező feltételek. Jutányos díjak.

Referenciák:

Magy. általános hitelbank
Pesti magy. kereskedelmibank
Budapesten.

Főigynökség: Szabadka és kerületére **Klein Géza** nagykereskedőnél

Rukavina N.

Kossuth-utczában levő üzlethelyisége
berendezéssel
vagy berendezés nélkül

augusztus 1-től bérbeadó

A bolti berendezés külön is eladó.

Bővebb értesítés ugyanott nyerhető.

Viz gyógyintézet.

Viz gyógymód. — Villam gyógymód.

özy. Szentiványi Joó Dezsóné

villam és viz gyógyintézetében,
mely a modern orvostudomány legújabb
gyógyító eszközével bőven fel van szerelve

A NYÁRI KURA MEGKEZDŐDÖTT.

Javalva van: Az idegek különféle megbetegedéseknél, emésztési zavaroknál, a fűdő betegségek különféle fajainál, csúszos és köszvényes megbetegedéseknél, ízületirosodásnál, a bőr fekélyesedésnél, hűdéseknél stb.

Gyógyító eszközök: A vizkúrának különféle alakjai, **villam fényfürdő, villam sugárfürdő, villamos vízfürdő, massage, Prisznitz begöngyölések, Kneip-féle leöntések** és orvosi tornázás stb.

Az intézet orvosa Dr. Váli Dezső operatúr.

Mérsékelt árak.

Szeplő, májfolt, mítesser pattanások és mindennemű bőrküütesek és arcztisztatlanság ellen a legbiztosbban ható szer a ma már országsszerte elterjedt és Mike Márton gyógyszerész által készített

LILIAM KENŐCS

(KREME DE LYS.)

A hozzávaló Liliem szappannal használva, a csutolt használati utasítás szerint alkalmazva rövid idő alatt meglepő eredmény érhető el.

Liliem-arccpor (Poudre de Lys) kapható fehér, Rosa és Creme színben a legkedveltebb hölgykor.

Liliem-mosdóvíz (Eau de Lys) a Poudre helyettesítője. Ara minden egyes darabnak 1-1 korona. Kapható a készítőnél Tordy (Erdélyrészt), valamint Winkler Simon orvillatzerészénél Szabadkán.

VÁLLALAT SZIKVIZGYÁRAK TELJES BERENDEZÉSÉRE

Dr. WÄGNER és TÁRSAI

Egyesült gyárak

Mint Beteti Társaság

BUDAPEST.

GYÁR és IRODA: IX., TINÓDY-UTCZA 3.

a Gízella-malom mögött.

Fiók: BÉCS.

XVIII., Schopenhauerstrasse 45

SIÁMOS
KITÜNTETÉS

TELEFON
FOLYÉKONYI
SZÉNSÁV

JÉGSZEKRÉNYEK, SÖRKIMÉRŐ KÉSZÜLÉK és PINCFELSZERELÉSI GIZKKEK

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 12 kor — fill.
Fél évre . . . . . 6 kor — fill.
Negyed évre . . . . . 3 kor — fill.

Egyes szám ára 8 fill.

Hétféli szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel

Felolvas szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok-tere Manóujvicek-ház, Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában, Telefon szám 42.

Nyitlister soronkint 40 fillér.

Hegedüs és Plósz miniszterek Baján.

(Küldött tudósítónktól.)

Baja, 1900. június 17.

Melán sorakozott Baján a miniszterek fogadtatása a mi ministerfogadásunk mellé.

Igaz, hogy maga Baja kisebb s nem nyújthatott oly impozans képet — de azért a bajai fogadtatás mi kívánni valót sem hagyott hátra. A Kossuth Lajos és Eötvös József utcák dusan voltak felbogarozva. $\frac{3}{4}$ órakor érkezett meg a vonat, amely Plósz Sándor és Hegedüs Sándor minisztereket hozta és a perron előtt már órákkal ezelőtt szorongott a kíváncsi közönség. Hegedüs miniszternek különösen mostani nagy népszerűsége és Plósz Sándor neve, akit a bajaiak annyira szeretnek, elég vonzóerőt gyakoroltak. Kijutott ezuttal a tüntetésből nagy rész Schmausz Endre főispánnak is, akit a bajaiak a rajongásig szeretnek.

Gyönyörűen kiállított négyes fogatok vartak az előkelő vendégekre és sűrű nép falanksz között hajtott el a hosszú kocsisorból álló menet, — a szép időjárás nagyban emelte a hangulatot. Utan útfelén éljenriadalnak kísérték a vendégeket. Különösen nagy népsor állott a csinos külsejű kiállítási épület előtt. A menet első állomáshelye a városháza volt, ahol a hivatalos tisztelgések mentek végbe. A vonatnál nagy közönség volt jelen a fogadtatásnál és Hegedüs Aladár polgármester üdvözölte a megérkezett minisztereket. Plósz Sándor igazságügyminiszter köszönte meg a szívélyes fogadtatást Hegedüs miniszter nevében is. Ott voltak a miniszterek kíséretében a megérkezett vendégek között:

Schmausz Endre főispán,
Türr István tábornok,
Dr. Hollán Sándor minis'teri titkár,
Vértessy Kálmán min. osztálytanácsos,
Mamusich Lázár polgármester,
Bezerédy István országgyűlési képviselő,
Csató Ferencz szegedi ítélő tábla elnöke,
Dr. Dekker Gyula kir. ítélő táblai bíró,
Dr. Eperjessy Béla kir. ügyész,
Idb. Frankl István ny. gym. igazgató,
Frankl Bódog földm. iskolai tanár,
Ifj. Frankl István kir. főmérnök,
Kovács Pál országgyűlési képviselő,

Dr. Kovács Gyula törvényszéki bíró,
Kurucz Gyula kir. s. tanfelügyelő,
Polgár József kir. törvényszéki elnök,
Petteő János posta- és távirada főigazgató,
Schéchényi József orsz. képviselő,
Szerényi József minis'teri tanácsos,
Sztankovics György kir. főmérnök,
Szobodka Rezső kir. főmérnök,
Szalay Mátyás rendőrkapitány,
Szűts Károly kir. pénzügyi igazg. h.,
Ifj. Vojnich Sándor orsz. képviselő,
Vermes Béla orsz. képviselő,
Ifj. Vojnich Máté tiszti főügyész,
Kulinyi Zsigmond kam. titkár,
Lakatos Aladár minis'teri tanácsos,
Az igazságügyminis'teri titkár,
Kovács Lajos államvasuti üzletvezető.

A városházán esakhamar elkezdődtek a tisztelgések mindkét miniszternél. Hegedüs Sándor miniszternél elsőnek Baja város törvényhatósága tisztelgelt Schmausz Endre főispán vezetése alatt. Schmausz főispán fel-tűnést keltő szép beszédben üdvözölte a minisztert, kifejtvén azt a nagy hatást, amelyet a kereskedelmi miniszter aktiója nemcsak az ipar és kereskedelem emelésére, de az egész közéletre gyakorol. Viharos tetszéssel fogadták ezt a szép és csattanós beszédet, amelyre azután Hegedüs Sándor válaszolt. Hegedüs miniszter szóoklati rutinja fölment hennünket arról, hogy helyről-helyre azt diésérgessük. Csak azt csodáltuk, hogy szabadkai beszédeiből még csak reminiscenciákat sem találtunk, mindig újat és újat tud mondani. Hegedüs miniszter a főispán szavaira utalva, kijelentette, hogy felismeri azt, hogy Baja város viszonyain segíteni kell és a forgalom miseriáit kész lesz minden erejével szanálni. Ezután a hitfelekezetek papjai, a katonaság Hoffmann őrnagy vezetése alatt, a kir. járásbírósg dr. Magay vezetése alatt, a közlekedési vállalatok képviselői, a zombori állampépítéset hivatalai és Baja város összes testületei és intézetei, a bácsmezei kereskedők, akik egyttal pelitiót nyújtottak át a kereskedelmi miniszternek, tiszteltek mindkét miniszternél, akik azokat szívesen fogadták.

A tisztelgések befejezése után a kiállítás épületébe mentek Plósz és Hegedüs miniszterek. A kiállításról már bővebben emlékeztünk meg és a miniszterek maguk is csak újabban meggyőződhetek arról, hogy mennyire megvannak e városban az iparhaladás előfeltételei. A miniszterek sorra járták a kiállítás összes helyiségeit és a legkisebb dolgot is nagy figyelemben részesítették.

A kiállítás gazdagságát és ügyes csoportosítását szépen tünteti fel a hírlapirótársunk dr. Lembergér Armin által ügyesen és nagy gonddalszerkesztett „Kiállítás i k a l a u z” amely egyttal Baja város nevezetesebb épületeit csinos képekben mutatja be.

Megtekintettek továbbá »Schmidt Márton fia« cég gépgyárát, innen a »Spitzer Benő és társa« féle szeszgyárát, majd a magyar préselt zab- és takarmánykonzerv-gyárát, a »Szűcs Ödön« féle gépgyárát, a »Bodicsi Sándor«-féle harangöntő gyárát és a Spitzer Testvérek gyulagyárát, mindenütt meglegedésüknek kifejezést adva.

Délután 2 órakor kezdődött el a Nemzeti Szálloda nagytermében a bankett. Az ebédlő terem végig volt terítve s többen 250-nél vettek abban részt. A terem szépen volt felszerelve és teljesen meglelt közönséggel úgy, hogy a később jelentkezőknek már hely nem jutott. Deutsch Mátyás vendégfőnök keltt magáért és a gazdag menu a legjobban lett kiszolgálva. A vendégek már mind együtt ültek s lelkes ovációkkal fogadták az egytt megérkezett Plósz és Hegedüs minisztereket és Schmausz főispánt.

Nagy érdekességet kölcsönzött a bankettnek a marsalai hősnök: Türr Istvánnak jelenléte. A teljesen ösz, de még rendkívül rugékony generális közfigyelem tárgya volt és a miniszterek ugyszólván szakadatlanul foglalkoztak vele. Az első felköszöntőt Schmausz Endre főispán mondta a királyra, amelyet a jelen voltak állva hallgattak meg. Ezután Hegedüs Aladár a kereskedelmi minisztert köszöntötte fel, Vojnich Dániel az igazságügyminiszterre, Plósz Sándorra emelte poharát. A városi főjegyző, Erdélyi Gyula rendkívül talpraesett beszédben köszöntötte fel a marsalai hőst, Türr Istvánt, aki 5 világrészben lette híressé nevét és hazáját.

Utána Hegedüs Sándor miniszter köszöntötte fel Schmausz Endre főispánt, mint a kiállítás védnökét, nagy elismeréssel nyilatkozva meg a főispán ténykedései és tehetséggel párosult ügybuzgósága felett.

Ezután Plósz Sándor miniszter felelt a hozzáimézett felköszöntőre lendületes és mély tartalmu beszédben, amelyet erősen megélejeztek az általa felköszöntött bajai polgárok.

Utána Hegedüs Sándor mondott felköszöntőt, amely bevezető részében csupa sikerült humor — de folytatásában a legkomolyabb program volt. A miniszternek ugyszólván csak itt nyíltot alkalma a bajai iparosokhoz szólni és az alkalmat kitünően leste el. Ez a beszéd nem tehette elbizakodottá az ottani iparosoztályt, — de elismerő oklevél volt mégis a nyújtottakért és hatalmas buzdítás a jövőre, amely lényeg főbbet használt, mint a Hegedüs által is annyira perhorrestált »aktakormányzás«. Irányt mutatott a haladásnak, igéretektől nem duzzadtot, és helyes kritikát gyakorolt.

A bankett egyik kiválósága volt Türr István beszéde. A jóízű és zamatos magyarsággal előadott felköszöntő a nőknek szóllott, mint akiknek keibe van letéve a haza fia-

nak nevelése — de sikerült keret volt, amelybe az ősz tábornok beleillesztette a saját egyéniségét, kérihelhetetlen szókimondását és éles eszejárását. Visszaemlékezett Baján eltöltött ifjúságára és erős összehasonlítást tett a régebbi és a mostani Magyarország fiatal-sága között. A nevelés mostani fogyatékeit élcezzel csipkedte meg és satirikus megjegyzésekkel emlékezett meg a néppártól, amely az államélet dissonanciájára törekszik.

A tetszéssel fogadott beszéd után Dr. Hesser Gyula köszöntötte fel szépen a miniszterek kíséretét, Taubinger Rezső ref. lelkész szónoki verével előadott beszédében Schmausz Endre főispánt köszöntötte fel. A beszédet városi eljenzés követte. Meskó városi tanácsnok a város vendégeire mondott lelkes felköszöntőt.

Dr. Ladányi Mór az ünnepségen jelen volt országgyűlési képviselőként mondott sikerült felköszöntőt, melyre Veszter Imre orsz. képviselő válaszolt nagyobb trjedelmű humoros toszttal, mely derűtséget keltett. A két Hegedűsről (a miniszter és polgármester) mondott józú dolgokat és sokszor élénk tapasztalattal szakitották félbe rögtönzéseit.

Szutrély Lipót a katonaságot köszöntötte fel leandületes beszédében, — a beszédre Hoffmann Lipót honvéd huszár őrnagy felett szép előadású beszédében. Általános figyelem között szólott még polgármesterünk Mamuzsich Lázár, aki hazafias szavakban üdvözölte a bajaiakat. Beszéde köztetszést aratott és élénk eljenzéssel lett fogadva.

Körülbelül 1/5-re járt az idő és a minisztereknek már el kellett sietniök a program további pontjainak belöltésére.

A még mindig ott időzők még meghallgatták Dr. Csillag Károly »Ha én miniszter volnék« című humoros költeményét.

A bankett ezzel véget ért és a »Nemzeti« előtti téren újból sorakoztak a fogatok, amelyek a minisztereket és a kísérelőket elvitték még néhány gyártelepre, — amelyekről fönt megemlékezünk.

Még maradt idő, hogy a menet Alla gattó szőlőjébe kimehetett, ahonnan a szépen épített filagoria magaslatáról kitűnő kilátás nyílik a környékre. Innen a lövölde helyiségebe jött a menet, hol a bajai czéllövészteresterei mutatták be ügyességüket. Egy kis epizód is játszódott le itt. Plósz és Hegedűs miniszterek hallani akarták azt a verset, amelyet Csillag Károly távozásuk után a banketten elmondott. Schmausz Endre a szerzőt bemutatva a minisztereknek, aki felolvasta a hevenyészve elkészített kis szatírral általános derűtség mellett. A verset itt közöljük:

Hogyha én miniszter volnék . . .

Hogyha én miniszter volnék
Mi nem lenne akkor!
Csupa ifjúság von' minden
Meggzúnnék az aggkor;
Lerándulnék Szabadkára,
Onnan meg Bajára,
S kegyelmesen tekinténék
A mások bajára;
Kiállítás is rendeznék
A honi iparnak,
S mondánék szép dikciókat
Ez köll a magyarnak!

Hogyha én miniszter volnék
Sok ember jól járna.

Sohse jönné árverésre

Az utolsó párna,
Eltörölném az adókat,
Fizesse a német,
Nem tartanék zsandárokot,
Financzot meg kémet,
Ex-lex volna akkor mindig,
Mikor békét hagynak — —
Elévitném az adókat, —
Ez köll a magyarnak!

Hogyha én miniszter volnék
Audienciámon
Minden jelölt állást kapna
Akármilyen áron;
Végrehajtó és iktató
Állásokba jutna,
Mielőtt még Ponziusához
S Piátushoz futna,
Mert most bizony állás nélkül
De sokan is vannak — —
Nem is kéne a pályázat —
Ez köll a magyarnak!

Hogyha én miniszter volnék
De sok csoda volna,
Olcsóbb lenne még a pénz is
Tatifa és zóna;
Szabadjegy a vasutakon
Tejes ellátással,
Igyen fürdő taksa nélkül,
Nyugdíjjal és mással,
Quinquennium, szabad patens
Enek is meg annak,
Dolog nélkül élihetnék meg — —
Ez köll a magyarnak!

Hogyha én miniszter volnék,
Igazságügyféle,
Sohse volna a pöröknek
Olyan megfent éle,
Mindenkinek igaza von'
Egy pör el nem veszne,
A fiskális a költségből
Nem sokat keresne,
Esküdtszék a civillpörben
Hol fölmentést adnak
A hitelezők nyakára — —
Ez köll a magyarnak!

Nézzétek hát hogy mielőbb
Jussak báronszyékkébe, —
Ugy éltek majd azt hiszitek
Főn vagytok az égbe;
Mindent meg fogok ígérni,
Mi tellik belőlem,
Csak Dunahidat ne kérjen
Senki se én tölem, —
De ha éppen meg köll lenni,
S békivel nem hagynak,
Isten neki — — megígérem,
Ez köll a magyarnak!

Különösen az utolsó strofa okozott derűtséget és Hegedűs miniszter tréfásan tiltakozott az ellen, hogy ő még csak ígért volna is hidat a bajaiaknak.

A lövöldéből a vasuttra hajtott ki a menet és a közönség sűrű falakban eljenzéssel és kendő lobogtatással bucsuzott el a két népszerű ministertől.

A hivatalos bucsuzás a perronon folyt le, ahol óriási közönség volt együtt. Este 8 óra-
kor robogott el a vonat.

A bajai iparkiallítás emlékezetes napja volt ez, amelyre mindig örömmel fog visszaemlékezni Baja városa!

Különfélék.

— **A miniszterek Szabadkán.** Hegedűs Sándor és Plósz Sándor miniszterek szabadkai látogatásáról szóló tudósításunk hiányos, amennyiben tévedésből kimaradt az, hogy a magas vendégek a tisztelgések után magánlátogatást tettek Mamuzsics Lázár lakásán, ahol a vendégzerelő háziasszony és házigazda fogadta őket. A miniszterek megköszönték Mamuzsics polgármesternek azt a szíves fogadást, amelyben Szabadka város közönségénél részesültek.

— **A kir. tábla elnöke Baján.** Csathó Ferencz kir. táblai elnök, ki az igazságügyminisztert Bajára kísérte, ma ott maradt, hogy a járásbírósgot megvizsgálja.

— **Tornaverseny Pálicson.** A szabadkai főgymn. tanulók intézeti tornaversenye f. hó 23-ikán lesz Pálicson. Gyülekezés a gymnasiumi udvaron reggel 5 órakor, indulás fél 6 órakor gyalog, a túzólozzenekar zenéje mellett. Versenynekem: futások, korlátú nyújtó tornászás, távol, magas és rud ugrás, rudmászás és játékok versenyek. Ugyanazon napon este az érettségii végzett ifjúság táncmulatságot rendez, ugyancsak Pálicson a szegény tanulókat segélyező egyesület javára.

— **Az ipartestületi dalárda** nyári mulatságát tegnap este tartotta meg a városi erdőben. A mulatság minden ízében sikerült.

— **A bajai iparkiallításban kitüntetett iparosok.** A bajai helyi iparkiallításban I. díjat díszoklevelet nyertek az első csoportban (vas, fém és gép ipar) Schmidt Márton és fia gépgyáros, Müller Antal, Scherk Lipót bádigosok, Kapocs testvérek, Köblng Ferencz lakatos, Krammer János mérlegkészítő. Aranyérmes: Szücs Ödön gépgyáros, Bodicsi Sándor harangöntő. A második csoportban (fa, bútórakherendezési ipar) díszoklevelet nyertek: Özv. Bernhart Istváné asztalos és kárpitos, ifj. Wagenblatt József asztalos, Matern József kocsi gyártó. Aranyérmes: Eckert Gyula művirágos, Korn Jakab kőfaragó, Kovács Ignác fazekas, Adamek Ottó és Repka Mihály kályhások, Fittinger István bognár, Csaplár József, Markovits Márton és Wagenblatt István kocsi gyártó. A harmadik csoportban (szövő és ruházati ipar) díszoklevelet: Kozella Jánosné, Rózsahegy József, Szabó Sándor, Szilágyi Sándor, Weisz Henrik cipészek, Ackerman és Piry műszövék. Aranyérmes: Benzák Kálmán Deutsch Lázár, Fischl Adolf Hanák Géza, Kattarinka József. Schnadenberger József cipészek, Fehér László, Halosi Imre, Szélnyik Ferencz csizmadiák, Bergl Berta, Fischer Pálné, özv. Heislerné Mária szabónok, Liebhauszer József, Löwenstein Frigyes, Prager testvérek férfiniszabók, Peller Péter szücs, Károlovics István gombkötő, Kocsis István, Tomasics Sándor kötélgyártók, Varga László műszövék. A negyedik csoportban (egyéb iparágak) díszoklevelet: Spitzer Benő és Iza, Spitzer Károly szeszgyáros, Magyar préselt zab és takarmány conservgyár, Városi iparos tanonciskola és segédek szakrajz tanfolyama, Bajai állami tanítóképző intéző: házi iparért, Bajai izr. polgári leányiskola, Mayer Farkasné, Aranyérmes: Kollár A. könykötő, Gebhardt Dezső ékszerész, Spach József szíjgyártó, házi iparért Hegedűs Márta, Kovács Etel, Ladányi Olga, Mikolics Blanka, Rádicé Nelli, Reich Judith, Trapli Matild.

— **Az izr. sz. egyeslet közgyűlése.** A szabadkai izr. szent egyeslet f. hó 14-én tartotta rendes közgyűlését. A közgyűlésen Schmausz Endre főispánt örökös disztaggá választották meg, továbbá az alapszabályok módosítását tárgyalták.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

— Érvényes 1900. évi május 1-jétől. —

Oda Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrád. Vissza

k. ex.	sz. v.	lv. sz.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	v. ex.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.
11.20	7.35		2.40	3.35	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	11.20	7.05	10.00	1.05	6.40
2.44	12.33	7.28	5.47	8.23	4.0	érk.	SZABADKA	ind.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.57
2.51	1.22	4.00	5.56		5.40	ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.37	9.34	1.21
	1.51	4.39			6.08		Csantavér			10.16	6.58		12.56
	2.18	5.13	6.27		6.34		Bács-Topolya			9.52	6.30	9.02	12.34
	2.44	5.46	6.42		7.02		Hegyes-Feketehegy			9.22	5.54	8.46	12.06
	3.05	6.05	6.56		7.22		Yerbász			9.01	5.30	8.33	11.48
	3.26				7.42		Ó-Keér			8.36			11.29
	3.44				8.07		Kiszács			8.16			11.13
4.23	4.06		7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	6.18	7.51	7.50	10.52	

Oda Szabadka—Ó-Becse. Vissza

v. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	v. v.	sz. v.
5.10	1.37	ind.	SZABADKA	érk.	8.54	5.27
5.38	2.05		Bekova		8.27	5.00
7.00	3.28	érk.	ZE TA	ind.	7.01	4.42
8.12	5.27		Ada		6.06	2.24
8.35	5.42		Mohol		5.45	2.07
8.55	6.02		Bács-Petrovosszellő		5.18	1.42
9.21	6.28	érk.	Ó-BECSE	ind.	4.48	1.15

Oda Szeged-Rókus—Zenta Vissza

v. v.	sz. v.	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	v. v.	sz. v.
4.15	2.05	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	9.32	5.55
4.40	2.20	ind.	Röszke	ind.	9.09	5.33
4.58	2.48	érk.	HORGOS (136)	ind.	8.50	5.15
5.01	2.57	ind.	Horgos	érk.	8.38	4.56
5.20	3.16		Bács-Martonos		8.20	4.38
5.43	3.39		Ó-Kanizsa		8.06	4.24
6.05	4.00		Aderján		7.37	4.00
6.30	4.25	érk.	ZENTA	ind.	7.10	3.35

Oda Szabadka—Baja. Vissza

v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	sz. v.	sz. v.	v. v.
6.02	1.47	6.43	ind.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43	10.28
6.41	2.22	7.18		Csákerint		9.04	12.10	9.52
7.22	2.54	7.50		Bács-Almás		8.42	11.48	9.23
7.28	3.00	7.56		Almás		8.27	11.33	9.02
8.01	3.26	8.25		Bikity-Borsód		8.02	11.08	8.34
8.41	4.00	8.59	érk.	BAJA	ind.	7.25	10.32	7.43

Oda Baja—Ujvidék Vissza

v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	BAJA	érk.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.
4.00	4.00	1.15	1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	6.50		
4.11	1.25				Baja-szállás város		9.08	6.42		
4.25	1.38				Vaskút		8.53	6.28		
4.51	2.01				Ga a		8.32	6.00		
5.09	2.16				Rújicza		8.17	5.35		
5.37	2.39				Satanics		8.00	5.12		
5.56	2.56				Gábova		7.36	4.40		
6.15	3.14				Nenadics		7.15	4.16		
6.25	3.23	érk.	Zombor	ind.	Zombor	érk.	7.05	4.05		
2.55	6.51	9.51			Zombor-vásártér		6.30	11.18	7.00	
3.01	6.57	3.37			Fernbach-szállás		6.23	11.11	6.52	
3.11	7.07	4.07			Zsárkovác		6.14	11.02	6.41	
3.30	7.16	4.16			Ó-Szapár		6.06	11.54	6.32	
3.36	7.30	4.30			Bresztovác		5.52	10.40	6.15	
4.05	7.49	4.49			Hódságh		5.37	10.26	5.52	
4.35	8.10	5.12			Parabuty		5.12	10.02	5.23	
5.11	8.35	5.37			Paraga		4.53	9.45	4.54	
5.25	8.49	5.51			ind. GAJDOBRA	érk.	4.32	9.25	4.29	
5.46	9.16	6.13			Bulkesz		4.14	9.07	4.08	
6.00	9.30	6.27			Petrovác-Glozsán		4.00	8.55	3.48	
6.22	9.45	6.44			Fottak		3.49	8.44	3.34	
6.51	10.10	7.13			érk. UJVIDÉK	ind.	3.20	8.16	2.53	
7.14	10.31	7.35					2.55	7.55	2.15	

Oda Szeged-Rókus—Szabadka. Vissza

sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
3.15	8.10	11.56	4.43	8.43	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	7.01	11.00	3.26	7.46	12.18
3.32	8.27	12.12	5.00	9.09		Röszke		6.42	10.44	3.10	7.30	12.01
3.46	8.43	12.26	5.14	9.36		HORGOS		6.25	10.30	2.55	7.16	11.46
3.59	8.56	12.38	5.26	9.56		Királyhalma		5.58	10.16	2.39	7.02	11.31
4.15	9.11	12.53	5.40	10.17		Palos		5.43	10.05	2.27	6.51	11.18
4.27	9.22	1.04	5.51	10.35	érk.	SZABADKA	ind.	5.25	9.51	2.12	6.37	11.03

Oda Szabadka—Dálja. Vissza

v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
4.50	2.05	6.15	6.32	ind.	SZABADKA	érk.	6.55	9.29	12.59	10.40
5.20	2.29	7.03			Tavankút		6.22	9.27	12.37	10.10
5.49	2.49	6.46	7.33		Bajmók		5.58	8.59	12.20	9.47
6.28	3.20	7.10	8.15		Nemes-Militics		5.06	8.39	11.44	8.58
7.00	3.41	7.26	8.34	érk.	ZOMBOR	ind.	4.44	8.22	11.30	8.35
7.27	4.02	7.42			Prig evics-Szt-Iván			8.01	11.05	7.50
7.52	4.16	7.52			Szonta			7.51	10.51	7.20
8.07	4.28	8.02			érk. GOMBOS	ind.		7.42	10.39	7.05
9.43	5.25	8.42			ind. ERDŐD	érk.		7.02	9.42	6.00
9.59	5.37	8.52			érk. DÁLJA	ind.		6.51	9.30	5.45

Oda Ó-Becse—Ujvidék. Vissza

sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	Ó-BECSE	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	10.15	4.25		ind.	Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44
5.05	10.49	4.49			Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22
5.27	11.28	5.10			Csurog		6.15	11.47	7.03
5.49	12.00	5.32			Zsalya		5.50	11.03	6.37
6.04	12.22	5.47			Gospodince		5.31	10.34	6.21
6.30	1.01	6.11			Temerin		5.14	10.10	6.04
6.39	1.13	6.20			Jarek		4.58	9.40	5.46
6.58	1.30	6.34		érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.21	5.31
7.01	1.38	6.37		ind.	VASKAPU	érk.	4.40	9.13	5.23
7.24	2.05	7.00		érk.	UJVIDÉK	ind.	4.15	8.45	5.00

Oda Vaskapu—Titel. Vissza

sz. v.	v. v.	ind.	VASKAPU	érk.	v. v.	sz. v.
7.25	5.50	ind.	VASKAPU	érk.	6.33	4.38
7.53	6.24		Káty		6.11	4.15
8.04	6.38		Tisza-Kálmánfalva		5.46	3.54
8.19	7.00		Kovil Szt-Iván		5.28	3.39
8.33	7.18		Vilova-Gardinoveze		5.07	3.25
8.46	7.34		Lok		4.51	3.13
9.00	7.50	érk.	TITEL	ind.	4.35	3.00

Oda Hegyes-Feketehegy—Palánka. Vissza

v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	ind.	Hegyes-Feketehegy	érk.	v. v.	v. v.	v. v.
8.56	7.23	ind.	Hegyes-Feketehegy	érk.	7.51	6.28			
9.19	7.46		Teleska		7.29	6.06			
9.44	8.01		Kula		7.17	5.54			
9.56	8.13		Béla-pusata		7.01	5.33			
10.14	8.27		Torzen		6.47	5.19			
10.43	8.53		Despot-Szt-Iván—Pivnica		6.32	5.00			
11.05	9.11		Szilbás		6.03	4.28			
9.21	11.26	9.23	ind. GAJDOBRA	érk.	5.51	9.00	4.15		
2.15	9.50	11.58	9.55	érk.	PALÁNKA	ind.	5.04	8.31	3.28

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő órászámai kövér betűkkel vannak nyomtatva.

A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.